

Het Koloniaal Weekblad

Orgaan der Vereeniging

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang.”

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

Abonnementsprijs per jaar:

Vrij aan huis of franco per post binnenland, bij vooruitbetaling. f 2.50
 Voor Oost-Indië en het Buitenland „ 4.—
 Afzonderlijke nummers „ 0.05

Prijs der Advertentiën:

Per vakje f 2.—
 Bij contract reductie. □

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie”, en gezonden aan de Presidente: 7a HEERENGRACHT, DEN HAAG.
 □ Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Heer W. VAN DER ZIJL, 51 Verhulststraat. □
 Voor Advertentiën tot de Drukkerij „LUCTOR ET EMERGO”, AMALIA VAN SOLMSSTRAAT, Telefoon 4424, beiden DEN HAAG.

Inhoud van dit nummer.

Zevende Jaarverslag van „Boeatan”. — Een Corpsdiner. — Uit de O.-I. Mail. — West-Indië. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Een adres. — Van Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Indisch Literatuur-Overzicht. — Leestafel. — Mededeelingen. — Officieele Berichten. — Passagierslijst.

Zevende Jaarverslag van „Boeatan”.

In de aanstaande jaarlijksche algemeene vergadering van aandeelhouders der Naamlooze Vennootschap (zie de desbetreffende aankondiging, onder „Mededeelingen, blz. 10 hierachter), zal het volgende verslag worden uitgebracht:

De bestendige tentoonstelling met verkoop, Heulstraat 19, den Haag, is in het afgelopen jaar wederom door vele belangstellenden en, in de zomermaanden vooral, ook door onderscheiden vreemdelingen bezocht. Zij verkrijgt meer en meer bekendheid in binnen- en buitenland als welingerichte gelegenheid, waar men zich allerlei typische artikelen van Nederlandsch-Indische huisvlijt en kunstnijverheid aanschaffen kan, en welke tevens den bezoeker een globaal overzicht van de door de inboorlingen in Insulinde beoefende handwerken biedt.

Verscheidene voorwerpen vormden voor onderzoekers op dit uitgebreid gebied gewenscht studie-materiaal, waaruit o.m. technieken en versieringen werden nagegaan, leverden voorbeelden van bijzondere ornamenteeringswijzen, vele werden door liefhebbers aangekocht om gebruikt te worden bij inrichting en versiering van vertrekken.

Op deze wijze werd met succes voortgegaan op den ingeslagen weg, om de Inlandsche kunstnijverheid op nuttige, praktische en artistieke wijze onder Europeanen ingang te doen vinden.

Meermalen werden belangrijke concessies afgestaan behoeve van tentoonstellingen, zoowel in Nederland als in het buitenland. Om het Inl. handwerk in uitgebreiden kring bekend te maken, is telkens en telkens weer tentoonstellen een vereischte, ofschoon het nemen van dergelijke maatregelen aan de commerciële exploitatie van Boeatan op het oogennlijk zelf zeker niet ten goede komt, wijl de omstandigheden nog niet van dien aard zijn, dat de verkoop eenigszins op kan wegen tegen onkosten en beschadigingen, aan exposeeren veelal verbonden. Op den duur zal het er echter toe leiden, dat die kunstnijverheid om al het mooie, dat zij te zien geeft, groote appreciatie ondervindt, niet alleen van de zijde der kunstkenneren, zoals thans reeds het geval is, maar ook van zich wijder en wijder uitbreidende kringen onder het groote publiek.

De stand en de localiteit van het winkelgebouw in de Heulstraat 19 is niet zóó voordeelig als voor een ruimen verkoop gewenscht wordt, doch onze middelen laten voorloopig niet toe hierin verandering te brengen. Er wordt intusschen steeds met ijver getracht door een zorgvuldige manier van etaleeren, zoowel in 't winkellokaal als bij het uitstralraam, aan bezoeker en voorbijganger een denkbeeld te geven van de uit Nederlandsch-Indië afkomstige specimina van een waarlijk kunstigen handenaarbeid en van de groote sierkracht, welke daarvan uitgaat.

Zooveel mogelijk werd in het belang der Indische

kunstnijveren door „Boeatan” propaganda gemaakt, o.m. de reclame, middels dagbladen, tijdschriften enz. uitgebreid; van een groot aantal voorwerpen werden mooie foto's vervaardigd, die goede diensten bewezen ook bij het doen van nabestellingen. Dit alles bracht vele kosten mede, die tot heden nog niet door de inkomsten konden worden gedekt.

Boeatan werkte nog met verlies. Dit is voor een groot deel toe te schrijven aan het feit, dat uit Indië, niettegenstaande al de daartoe genomen moeiten en zorgen, niet steeds die goederen konden worden gezonden, welke hier het best verkoopbaar gebleken waren. Juist van de artikelen, waarvan de afzet verzekerd was, bleek een nabestelling dikwijls moeilijk, ja soms zelfs onmogelijk uitvoerbaar.

Waar thans in Indië nog een organisatie ontbreekt, door de werking waarvan een dergelijk euvel zou kunnen worden voorkomen, zijn wij dubbel dankbaar voor de ons door verschillende personen geboden hulp en tussenkomst tot het verkrijgen van de vereischte voorraden. Hoewel een uitgebreide correspondentie hiervoor noodig was, hebben wij niet geschroomd, om steeds nieuwe bronnen op te sporen, waaruit „Boeatan” ten deze met kans van slagen zou kunnen putten.

Wij hebben voorts de noodige stappen gedaan tot het vormen van zogenaamde permanente „Boeatan”-commissies in Indië, die ons niet alleen met gewaardeerde voorlichting van dienst zouden kunnen zijn, maar tevens toezicht uitoefenen op het werk der nijveren en er naar streven van de in Nederland geboden gelegenheid tot verkoop meer profijt te trekken, door geregelde toezending van gewilde artikelen. Wij verwachten van zoodanige samenwerking veel nut. Zij kan tot gevolg hebben, dat bestellingen veel beter en geregelder dan thans worden uitgevoerd en in den arbeid der nijveren meer regeling en praktische verdeling worden gebracht, zonder dat de artistieke zijde van het Inlandsche handwerk worde aangetast.

Waar noodig, hebben wij herhaaldelijk de tusschenpersonen in Indië, met wie wij ons in verbinding hebben gesteld, op de hoogte gebracht van de eischen, welke verschillende kunstkenneren en kopers in Nederland aan de Ned.-Indische artikelen stellen, terwijl wij hun daarbij telkens de bovengenoemde „Boeatan”-photo's van bijzonder mooie, oude of nieuwe voorwerpen toezonden als voorbeelden van goede opvatting en uitvoering. Met blijdschap konden wij nu en dan constateeren, dat zoowel de technische als de ornamenteele bewerking van enkele Indische kunstnijverheidsvoorwerpen zodoende langzamerhand verbeterde. De beschikbare geldmiddelen veroorloven ons, jammer genoeg, niet, om dergelijke maatregelen op grotere schaal toe te passen, maar met den steun van den specialen dienst, die, naar wij vernemen, in Indië eerlang geschapen zal worden, tot praktische en artistieke bevordering der kunstnijverheid en met den zich, naar wij hopen, tegelijkertijd ontwikkelenden steun en voorlichting ook van de hierboven genoemde „Boeatan”-commissies vertrouwen wij in het belang der vele nijvere Inlanders onzen werkring nog krachtig te kunnen uitbreiden, waartoe o.m. zou behooren het gestadig vormen van een dankbaar afzetgebied in het buitenland.

In het afgelopen jaar werd, gelijk de nota van toelichting bij de verantwoording aangeeft, slechts voor f 7712 aan goederen, ons uit Indië toegezonden, verkocht. In verband met de uitgebreidheid van ons Indische gebied, de algemeene verspreiding aldaar der huisvlijt, de vele nijveren moet dit bedrag inderdaad al te bescheiden genoemd worden. Wij zijn er, na de opgedane ondervindingen, echter van overtuigd, dat tegelijk met een doelmatige bevordering en krachtige wederopleving der Inl. kunstnijverheid en huisvlijt in Nederl.-Oost- en West-Indië, geleidelijk het afzetgebied en daarmee de omzet der producten zich uit zullen breiden in binnen- en buitenland. Een onmiddellijk gevolg hiervan zal zijn, dat de filialen van Boeatan in aantal en bloei toe zullen nemen. De enkele, die thans reeds tot stand kwamen, leiden, eveneens door gebrek aan geregelden toevoer van de gewild gebleken artikelen, een kwijnend bestaan. Is eenmaal de Indische nijvere ook met een logisch-artistieke toepassing van de door hem in huisvlijt beoefende kunst meer vertrouwd geraakt, dan zal de afzet zijner producten van zelf toenemen. De connecties, die hij kan onderhouden met „Boeatan”, verschaffen hem het debiet zijner voortbrengselen, en dit is een werkelijk noodige aanmoediging tot onderhouding en verbetering van zijn werk.

Hoe betrekkelijk gering dus nu nog het debiet in Nederland moge wezen, Boeatan is toch onder de bestaande omstandigheden een voor de betrokken Inlanders hoogst welkom hulpmiddel om op dit gebied vooruit te komen.

Het meest werden in het afgelopen jaar artikelen van koper en vlechtwerk verkocht. De uitvoering van bestellingen van Soerabajasch koperwerk, dat in den laatsten tijd met meer zorg gegoten en geciseleerd wordt, heeft sedert de totstandkoming van de Inl. coöp. vereeniging „Toko Tontonnán” vrij geregeld plaats, ofschoon ook daar Boeatan niet altijd precies ontving, tgeen door haar gevraagd werd. Een geillustreerde catalogus met prijsopgaven, waarnaar bestellingen konden worden gedaan en geleverd, behoort, alweer wegens de onoverkomelijke kosten van afschaffing, nog tot de vrome wenschen. Vlechtwerk werd ons uit verscheidene deelen van Indië toegezonden, doch lang niet genoeg. Zoowel van manden, doozen en kokers als van matten in verschillende afmetingen, bereikten ons goede specimina, die dan ook dadelijk van de hand gingen, maar onze nabestellingen werden niet vlug genoeg uitgevoerd, zoodat onze voorraad telkens uitgeput was.

Ook mooi batikwerk is tegenwoordig zeer gewild, sinds deze belangwekkende techniek op vele kunstnijverheidscholen in het buitenland onderwezen en door tal van artisten wordt beoefend.

De afzet van weefsels was vrij beperkt, hoewel onder de in ons winkellokaal aanwezige doeken pracht-exemplaren voorkomen. Meestal bleken zij echter door hun vorm ongeschikt voor de door het publiek bedachte aanwending, zoodat ook ten opzichte van de alom zoozeer ontwikkelde Indische weefkunst goede toepassing wel wenschelijk is.

Vele mooie proeven van zilversmeedkunst, leder- en houtbewerking, pamorvervaardiging, gonggieterij, bamboe-snijkunst zijn in onze voorraden opgenomen,

terwijl opnieuw pogingen zijn gedaan, om meer voorraad van het zoo gewaardeerde aardewerk van Boni, Sumatra's Oostkust, Bali en de Key-eilanden, te krijgen.

Zoo blijven de Raad van Beheer en de ijverige directrice van Boeatan, mej. C. Loebèr, gestadig en krachtig aansturen op 't hoofddoel van Boeatan: de wederopleving der Inlandsche huisvloijt en kunstnijverheid.

In de samenstelling van den Raad van Beheer kwam eenige verandering, doordat de Penningm., de heer A. H. G. Fokker, zich om gezondheidsredenen genoopt zag, zijn functie neer te leggen, tot groot leedwezen zijner medeleden, die ten zeerste zijn van de oprichting af aan de financiën van Boeatan betoonde toewijding waardeerden. Gelukkig werd dadelijk in den heer W. van Waalwijk een opvolger gevonden, die zich bereid verklaarde deze lang niet lichte taak belangeloos op zich te nemen en haar sedert met niet minder nauwgezetheid en ijver voor de goede zaak vervulde.

Het secretariaat werd, zolang er geen geschikte persoon voor gevonden werd, door de voorzitter en Mevr. Zilcken—van Baak waargenomen. Bij het uitbrengen van dit verslag kunnen wij echter de verblijdende mededeeling doen, dat de gep. ass.-Resident Ch. P. J. Blok, die 12 jaar geleden met verlof hier in 't land zijnde, de Vereniging „Oost en West” mede hielp oprichten, zich thans bereid heeft verklaard het secretariaat belangeloos te aanvaarden.

Gretig maakte de Raad van Beheer gebruik van haar statuair recht om zich tusschen tijds voorloopig leden toe te voegen.

Tot het krachtig blijven volgen van den ingeslagen weg en tot het uitbreiden van den werkring in den aangegeven zin, is daarbij echter ook noodig, dat de nog resterende aandeelen van de naamlooze vennootschap van de hand gaan. Wij bevelen onze goede zaak hierbij nogmaals in de welwillende aandacht aan van allen, die iets voelen voor haar veelomvattend streven, en hebben daarom aan dit verslag een intekenbiljet toegevoegd, ten einde aan belangstellenden des te gemakkelijker gelegenheid te verschaffen, voor een of meer aandeelen ad f 50 per stuk in te teekenen.

De Raad van Beheer:

N. VAN ZUYLEN—TROMP, Presidente.
Ch. P. J. BLOK, Secretaris.
W. VAN WAALWIJK, Thesaurier.
H. ZILCKEN—VAN BAAK, lid.
J. E. JASPER, lid.

EEN CORPSDINER.

Vrijdag den 26 Mei j.l. verenigden zich een 24tal oud-ambtenaren en actief dienende ambtenaren bij het Binnenlandsch Bestuur in Ned.-Indië aan een gemeenschappelijke maaltijd in het Restaurant „De twee Steden” te 's-Gravenhage, om, evenals vroeger reeds meermalen plaats vond, een corpsdiner te houden.

Reeds van het begin af gaf de opgewekte toon welke tusschen de aanwezigen heerschte, het bewijs hoe zulk een gezellig samenzijn door ouderen en jongeren op prijs wordt gesteld, niet alleen omdat men voelt, dat het onderlinge waardeering kweekt, maar ook omdat het den band tusschen ambtgenooten versterkt, hetgeen zonder twijfel het geheele corps ten goede moet komen.

Ongestoord bleef de feestelijke stemming den geheelen avond heerschen, zooals o.a. ook bleek uit de hartelijke woorden, welke van verschillende zijden werden gesproken.

Uit de O.-I. Mail.

Omtrent den gezondheidstoestand op Java bracht de jongste mail ons geen gunstige berichten. Retardatie moest in het laatst van April weer wegens cholera besmet verklaard worden, er kwamen 25 à 30 gevallen per dag voor. Alle feestelijkheden zijn tot betere tijden uitgesteld. Het houden van vliegtweek en passar malets, van circus en bioscope is voorloopig verboden.

De Javabode dezen droeven staat van zaken besprekend, komt tot de conclusie:

„Batavia heeft noodig:

Een volkomen herschepping van zijn kampongs in zindelijke, geordende wijken;
een waterleiding;
een rioleering.

Men make van Batavia een stad als in 't nieuwe Indië past; dan zullen de ziekten der middeleeuwen — welke oplossing de wetenschap ook omtrent het nog onopgeloste vraagstuk van het voortwoekeren van pest en cholera moge vinden — er niet meer dan voorbijgaande bezoeken brengen, ophouden het openbare leven van dit land te verontrusten.

Dat is het wat vroeger niet kon — maar wat nu,

wij herhalen het, zowel wat personeel als wat techniek en geld betreft, wél kan.”

De Locomotief van 29 April j.l. meldde, dat de cholera hevig woedde in de nabijheid van Blora.

Ook in de residentie Rembang kwamen nog vele gevallen voor.

De pest neemt in Malang nog niet af. Ook te Kediri brak deze ziekte uit en in het Zuiden der Preanger kwamen verdachte gevallen voor.

In Soerabaja waren 2 Mei vier pestgevallen voorgekomen, waarvan één bij een gardoewachter en een ander bij een dwangarbeider, die sinds 26 Maart niet uit de gevangenis was geweest en afkomstig was van Tandjongpoera.

3 Mei werden twee nieuwe gevallen geconstateerd; een kind van Kebalen Kidool is overleden; een lijder van Kebalen Anjar wordt thans in het hospitaal verpleegd.

Men verwacht de besmetverklaring van Soerabaja.

Het Soer. Hblad meldde, dat te Modjokerto de op de suikerfabriek Ketanen geconstateerde verdachte gevallen na bacteriologisch onderzoek herkend zijn als pest. De lijders waren in eigen woningen geïsoleerd; beiden zijn weer genezen. Nieuwe gevallen deden zich niet voor; de ongerustheid is toen geweken.

De geneeskundigen, die zich hier voor den Indischen dienst aanmelden zullen daar ginds handen vol nuttig werk vinden.

Uit Atjeh het goede nieuws, dat de Gouverneur aan de regeering seinde, dat in de Gajoelanden het verzet geheel voorbij is.

Den 2en Mei j.l. is te Koetaradja de jaarmarkt geopend, die druk bezocht werd. Er waren zeer belangrijke inzendingen.

De Javabode van 3 Mei j.l. wijdt een uitvoerig hoofdartikel aan het brandende vraagstuk: **Opleiding van Bestuursambtenaren** naar aanleiding van het draadbericht van haren Haagschen correspondent, dat spoedig door den Minister van Koloniën een wetsontwerp zal worden ingediend, strekkende om voor de benoembaarheid tot Indisch bestuursambtenaar een academische opleiding te vorderen, met mogelijkheid den doctorstitel te halen.

Het blad eindigt zijn betoog met de woorden: „Van harte hopen wij, dat er niet zal worden overgegaan tot de dwaasheid van een Indisch bestuursdoctoraat naar den titel. Van die Deutsche dwaasheid moest men hier niet zijn gediend. Het is al gek genoeg, dat wij tegenwoordig ingenieurs hebben, die zich „dr.” schrijven, zooals de eerste de beste Deutsche technoloog. Eeuwen lang hebben onze bestuursambtenaren het met hun eigen naam gedaan en niet meer. Laat het zoo blijven.”

Bevloeings-opzichters. Volgens De Javabode van 30 April j.l. is aan den Minister van Koloniën de uitzending verzocht van een viertal dergelijke opzichters. Deze opzichters zijn bestemd om, na een korten tijd van voorbereiding, bij het Departement van Landbouw op Java te worden werkzaam gesteld. Hoogst wenschelijk zou het zijn om, indien een voldoende aantal dier technische ambtenaren uit Nederland kan worden betrokken, al dadelijk ook eenigen werkzaam te stellen in de Buitenbezittingen, meent het blad.

Hoe dringend noodig, bijv. in Atjeh, technische voorlichting is bij den inlandschen landbouw, kan blijken uit een reisbrief van het Kamerlid, den heer H. van Kol, in De Locomotief, die zijne bevinding omtrent dit punt tijdens zijn jongste bezoek aan dat gewest aldus resumeert:

„Deskundige hulp mag dan ook, indien het werkelijk ernst is met de economische opheffing van Atjeh, niet langer achterwege blijven. Voortdurend slaan de inlandsche dammen weg, worden de leidingen beschadigd en den rijstvelden water onthouden in de meest kritieke tijden; de Inlanders vragen dan om technische hulp en willen gaarne de kosten dragen, doch hulp is er nog altijd niet te vinden. Om een ingenieur werd gevraagd, doch te vergeefs; een opzichter van den waterstaat schijnt in aantocht, doch men weet nog niet met welke opdracht en met welk doel; bevoegde adviseurs ontbreken in dit gewest geheel en al. Noodig zijn enkele praktische mannen, die niet hun kracht zoeken in grootsche irrigatiewerken, doch trachten de bestaande inlandsche werken te verbeteren en door den bouw van talrijke kleine bevloeingswerken in velerlei oorden van dit gewest de bronnen van inkomst in allerlei oorden te verbeteren. Uitvoerige opnemingen, die jaren tijds en tonnen gouds verslinden, vaak zonder tot iets te leiden, late men voorloopig achterwege. Opneming van de waterstanden en van het daaraan verbonden debiet, verbetering en versterking der werken bij de „prise d'eau” (stuwdam en inlaat-sluis) en bescherming der leidingen zijn allereerst noodig.

GEBROEDERS DOMHOFF.

HOFKLEEDERMAKERS v. Z.K.H. DEN PRINS DER NEDERL.
Parkstr. 8, DEN HAAG, Tel. 3092

Gala-Costuums. — Uniformen. — Rij- en
:: Automobiel-Kleding. — Pelterijen. ::

Dames Wandel-, Rij- en Automobielkleding.

MARTINUS NIJHOFF

's-GRAVENHAGE - LANGE VOORHOUT 9.
LEVERING VAN ALLE BOEKEN EN TIJDSCHRIFTEN.
ZENDT GAARNE CATALOGI, ENZ. OP AANVRAGE.
GEREGELDE ZENDINGEN NAAR OOST- EN WEST-INDIË
— AAN LEESGEZELSCHAPPEN EN PARTICULIEREN.

NAAMLOOZE VENNOOTSCHAP

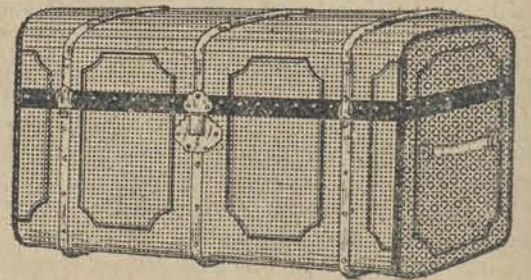
Maatschappij tot Exploitatie van Onroerende Goederen
„MOOI NEDERLAND”,
gevestigd te 's-Gravenhage, Koningin Emmakade 107,

exploiteert uitsluitend fraai en gezond gelegen terreinen in Nederland, o.a. het Villa-Park „Berg en Dal” (Sterrenberg en Keteldal). Gemeente UBERGEN.

Gelegen aan de beide groote wegen Nijmegen—Kleef, 80 Meter boven 't water, zuivere zandbodem, fraai en afwisselend houtgewas, schoone vergezichten, geregelde tramverbindingen, ruime en gemakkelijke verkeerswegen. *Ontworpen Electriche Bergtram door het geheele terrein.*

Terreinen van alle afmetingen te beyragen aan het Kantoor der Vennootschap en bij den Heer A. CREMERS te Berg en Dal (bij Nijmegen).

Adverteert in DIT Blad.

Perry & Co.,
20 Hoogstraat.
- Reisartikelen. -

C. HOYNG,

SPIJSTRAAT 20/22 - DEN HAAG.
Amsterdam - Utrecht.

Onze geïllustreerde catalogus is een uitstekende handleiding om zich op huishoudelijk gebied in te richten.

Tafelserviezen - Glaswerk - Lepels
Vorken - Messen - Gasolinelampen.

PRIJSCOURANT GRATIS.

TOKO-BAHROE, Interc. Tel. 4796.

VAN KINSBERGENSTRAAT 126, DEN HAAG.

Dagelijksch groote verscheidenheid **VERSCHE**

SAMBALLANS, die niet opwerken of beschimmelen.

DIRECTE AANVOER UIT NEDERLANDSCH-INDIË.
W. BARNAS & DIEMERS, - Importeurs.

Na onderzoek van de hoeveelheden (water per bouw, voor de cultures benodigd (in deze kleigronden waarschijnlijk gering) en bij eenig toezicht, dan wel leiding bij de waterverdeling kunnen, zonder al te groote offers uit de schatkist, in deze door Nederlandsche schuld zoo zwaar geteisterde gewesten ontzaglijk veel nut stichten. Verbetering van landbouw en veeteelt kan en moet daarmede gepaard gaan en eerst daarna mag aan het heffen van landrente worden gedacht."

Het is te hopen, dat de regeering aan deze inzichten en desiderata van een bij uitstek op dit gebied deskundige het vereischte gevolg zal geven. Aldus De Javabode.

Credietwezen. Men schrijft aan het Soer. Handelsblad:

Bij het meerendeel der zoogenaamde afdelingsbanken bestaat een meer of minder belangrijke achterstand van gelden, welke door inlandsche credietnemers reeds hadden behooren te zijn terugbetaald. Het schijnt, dat men bij sommige banken te spoedig er toe overgaat den inlander uitstel te verlenen, wanneer hij zijn aflossingstermijn niet kan voldoen. Het niet te streng zijn in dit opzicht heeft wel het voordeel, dat de inlander er niet zoo gemakkelijk de voorkeur aan geeft zich te wenden tot andere geldschieters, wier eigen belang veelal meebrengt, dat de man zich niet te gauw en liefst nooit heelemaal uit de schuld werkt, maar heeft het nadeel, dat de betrokkene, die, waar in de bankbesturen het ambtelijk element nog sterk vertegenwoordigd is, toch reeds licht geneigd zijn de bank als een gouvernementsinstelling te beschouwen, die terugbetaling gaat houden voor iets, waartoe hij toch wel op den duur gedwongen zal worden en dus maar blijft wachten, totdat hij door het inlandsch bestuur daarover wordt aangesproken.

Door den inspecteur van het inlandsch credietwezen is in een tot de bankbesturen gerichte circulaire op het ongewenschte van dezen toestand de aandacht gevestigd en er op gewezen, dat, wil de bank niet alleen de gelegenheid geven om gemakkelijk en vrij goedkoop crediet te verkrijgen, maar tevens opvoedend werkzaam zijn, strenger dan tot dusver moet worden vastgehouden aan de bij het aangaan der leeningen bepaalde aflossings-termijnen. Geschiedt dit op oordeelkundige wijze, dan mag, naar de meening van dien inspecteur, worden verwacht, dat de credietnemer zich beter gaat reken-schap geven van de vraag, wanneer hij in verband met het binnenkomen van den oogst o. a. het gemakkelijkst zal kunnen betalen, zal die terugbetaling op den duur vlotter gaan en zal de in het kader dezer particuliere instellingen niet passende thans nog al te veel noodige bemoeienis der ambtelijke bestuursleden met de terugvordering der uitstaande gelden kunnen verminderen. De ervaring heeft bovendien geleerd, dat de banken, welke hun achterstand wisten weg te werken, geen moeite hadden om den eenmaal verkregen gunstigen toestand te bestendigen en dat die toestand het beheer der instelling belangrijk eenvoudiger maakt. Zeer veel hangt in deze natuurlijk af van de gestie van den bankadministrateur.

Het verzet op Soembawa. — In verband met het officieele zijde gemelde bericht omtrent den vradertelijken overval eener patrouille op Soembawa, heeft luitenant Streiff, die te Soerabaja vertoefde, met eenige radja's van Soembawa, die een studiereis maakten, telegrafisch last ontvangen onverwijld naar Soembawa terug te keeren.

Overrompeling van pestbarakken. — Onlangs moesten enige Madoerezen, afkomstig van een onderneming waar een geval van pest geconstateerd was, over een andere cultuuronderneming naar Loemadjang trekken, schrijft men uit Toeren aan de N. Soer. Courant.

Om de militaire posten te ontsnappen, zouden zij trachten over de goenoengs hun weg te nemen. De administrateur voorzag echter hun bedoeling en belette hen, verder te trekken. Met heel wat moeite mocht het toen gelukken deze menschen op te pakken en voorloopig aan te houden.

Dit zaakje was nauwelijks afgehandeld, of een dag later wisten andere Madoerezen op dezelfde benoemde onderneming te komen, waar zij, na eerst met de dienstdoende wakers afgerekend te hebben, toegang wisten te verkrijgen tot één der barakken, waar een aan pest overleden landgenoot lag. Na den doode op de gebruikelijke wijze gewassen te hebben, trokken zij er tusschen uit en wisten aan de waakzaamheid der desa-politie te ontkomen.

Nu zitten de verschillende administrateurs in doodsvrees, of een van deze Madoerezen misschien hun onderneming niet is binnengeslopen.

Daarom vroegen zij aan het bestuur of het, ter

voorkoming van een tweede overrompeling der pestbarakken, niet mogelijk is, dat deze huisjes door militairen bewaakt worden. Nu zou dit een overdreven maatregel zijn, en daarom had het bestuur er geen ooren naar, wel was het te vinden voor aanstelling van z.g.n. onbezoldigde politieoppassers d. i. t. z. die niet betaald werden door den lande, maar wel door de ondernemingen. De administrateurs wilden hier echter niet op ingaan, zij meenen, dat het land deze kosten moet dragen.

Of zij gelijk hebben, betwijfel ik, zegt de correspondent van bovengenoemd blad, want als zij eens wist, hoeveel de regeering nu reeds betaald heeft voor de pestmaatregelen, zullen zij moeten erkennen, dat de particulier ook wel iets kan afschrijven, wil hij gevrijwaard worden tegen mogelijke besmetting onder zijn werkvolk.

WEST-INDIË.

SURINAME.

In no. 20 van dit weekblad werd de verwachting uitgesproken, dat de Koloniale Staten bij de openbare behandeling der begroting zouden terugkomen op de kwestie van de regeling bij Kon. Besluit van de buitenlandsche verloven.

Dit is, blijkens de berichten in de Surinaamsche bladen, ook gebeurd.

Ontkend kan het niet worden dat de uiteenzetting door den Gouverneur in de gewisselde stukken gegeven van de motieven, die geleid hebben tot de regeling van de aangelegenheid bij Kon. besluit, allesbehalve afdoend was.

De opmerkingen van sommige Statenleden omtrent deze zaak waren niet malsch. Toon en inhoud der debatten gaven over het algemeen blijk van ontevredenheid met den gang van zaken en met het huidige bestuursbeleid.

Jammer dat de uit Nederland gezonden commissie er te laat zou aankomen om de discussiën over de begroting bij te wonen.

In haar nummer van 2 Mei geeft De West, vóór den aanvang der beraadslagingen, welke dien avond zouden beginnen, enkele opmerkingen, waaraan het volgende ontleend is:

„Wordt de, in de laatste jaren met goed gevolg ingeslagen weg, weder verlaten — en hier doelen wij in het bijzonder op de bacovencultuur — dan is opnieuw een inzinking te wachten als niet lang geleden de cacao-crisis ons bracht.

Mocht de United Fruit Company, in navolging van de Nederlandsche regeering, de bacovencultuur in den steek laten, dan wordt daarvan alleen, blijkens de begrotingsramingen voor 1912 een nadeeligen terugslag van bijna twee ton op de opbrengst der middelen verwacht.

Welsprekende cijfers, die duidelijk aantoonen in welke richting het middel moet worden gezocht om vrij te komen van het gehate subsidie, en een daadwerkelijke autonomie te bereiken.

Bevorder landbouw, handel en industrie, en alle financiële moeilijkheden zullen spoedig verdwijnen.

Uit het voorgaande volgt, dat wij niet veel voelen voor peuterige bezuinigingen op traktementen. Natuurlijk is strikte zuinigheid, zoolang wij den bijslag van het Moederland noodig hebben, plicht. Maar wij gelooven dat de knibbelarij op de traktementen, die in den laatsten tijd aan de orde is, verkeerde politiek is, ja zelfs gevaarlijke politiek. Men is het vrijwel eens, dat het peil van uitgezonden ambtenaren in den laatsten tijd dalende is. Dit zal er zeker niet op verbeteren, wanneer voortdurend het gevaar dreigt van besnoeiing der traktementen. De lust om naar de West te gaan, neemt zeker niet toe in Nederland. De traktementen zijn hier nu reeds veel lager dan in de Oost. Verdere verlaging zou o. i. veel gelijken op penny wise and pound foolish. In dit opzicht doen wij beter bij de Amerikanen in de leer te gaan. Die huldigen den regel: goed loon maar dan ook goed werk. Welk een zegen zou het zijn voor de kolonie, indien het Bestuur eens eindelijk dit laatste toepaste! De kanker van de kolonie is, dat ongeschikte elementen worden gehandhaafd, in de hoogste betrekkingen. Dat leidt tot ontzettende geldverspilling. Wat beteekent het traktement van sommige ambtenaren tegenover de honderd duizenden die door hunne verregaande onkunde verloren gaan? Het ware verstandige politiek, desnoods het dubbele van de huidige traktementen te betalen, maar dan ook te zorgen dat althans de leiding van zaken berust in handen van personen die daartoe werkelijk berekend zijn.

Waar wij de zoogenaamde hogere traktementen in de kolonie volstrekt niet hoog vinden, spreekt het vanzelf, dat van bezuiniging op de lagere traktementen o. i. in het geheel geen sprake mag zijn. Wij kunnen het Bestuur geen geluk wenschen, dat

N.V. BERLITZ-SCHOOL Mij.

welbekend bij allen die met verlof in Nederland vertoeven.
Noordeinde alleen 42^B, boven Maison KRUL.
Telefoon 6318.

TALEN: DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCH,
ITALIAANSCH, SPAANSCH ENZ.

door ontwikkelde leeraren, uit de desbetreffende landen,
die eene zuivere uitspraak vrij van dialect bezitten.

Om teleurstellingen te voorkomen, lette men vooral op
het juiste adres Noordeinde 42b, boven maison Krul.

Exploitatie-Maatschappij

PARKEN „GROOT-HAESEBROEK” en „OUD-WASSENAAR”.

Kantoren { WILLEM DE ZWIJGERLAAN 3, Den Haag, Telefoon SCHEV. 621.
„KLEIN-HAESEBROEK”, Wassenaar, „ HAAG 419.

Wie het geheele jaar door genieten wil van prachtige
natuur en heerlijke lucht,

Wie lage belasting wil betalen en toch van het stads-
leven wil genieten,

Wie rust verlangt na zijn werk
Die bouwt op „OUD-WASSENAAR” of „GROOT-
HAESEBROEK”.

Grond tegen lage prijzen, zuivere zandbodem en drink-
water, electriciteit voor kracht en licht aanwezig.

Uitmundend ingericht HOTEL „KASTEEL OUD-
WASSENAAR”.

Gedurende de zomermaanden thee- en diner-concert.
Uitstekende keuken, wijnen van bekende huizen.

Geregeld AUTO-DIENST op Den Haag, gemakkelijke
verbinding met Rotterdam.

Inlichtingen te Kantoren der Maatschappij of bij de
Architecten der Mpij. Z. HOEK en J. TH. WOUTERS,
Waldeck-Pyrmontkade 133, Den Haag, Telef. Haag 2608.

Opgericht

1840.

Tel. 3689.

Pianohandel.

Hofleverancier.

Hoofdvertegenwoordiger:

Kastner
AutoPiano's.

Schledmayer.
Ritmüller. Rachals.
Dörner.

ELECTR. PIANO's „VIRTUOS”.

ABONNEMENTEN OP ONZE NOTEN-ROLLEN-
BIBLIOTHEEK WORDEN DAGELIJKS AFGESLOTEN.

Verhuren van Piano's en Vleugels door 't geheele land.

C. F. VAN DER DOES,

L. Houtstraat 9. Telef. 3689. DEN HAAG.

Frans van Wijk en Zonen,

24 Vlamingstraat,

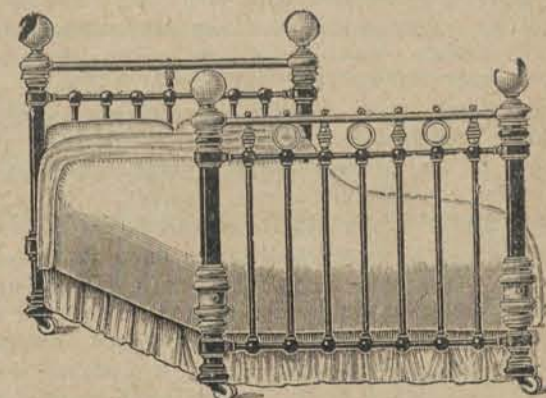
:- DEN HAAG. :-

Huishoudelijke-, Keuken-, Badkamer-
Inrichtingen.

Th. A. A. SIMONIS

34 GROENMARKT — OVER DE —
PRINSESTRAAT.

TELEFOON No. 2535 □ DEN HAAG

Specialiteit in BEDDEN.

— GROOTE KEUZE —
van af het beste tot het eenvoudigste.

MAGAZIJN GESLOTEN VAN HALF EEN TOT TWEE UUR.

bij zoogenaamde reorganisaties geniepig op sommige traktementjes afgepingeld wordt. De rijksdaalder, die Gouverneur Idenburg bezuinigde op een bakkersknecht van Chatillon, is historisch geworden. Een waardig pendant daarvan levert het huidige Bestuur, dat de bezoldiging van een stoker der koloniale vaartuigen met vijf gulden 's maands verminderde.

Men bespaart vijf gulden op een armen drommel, maar men verspilt gemoedelijk f 6000 traktement aan een geneesheer-directeur van Wolffenbittel, wiens werk misschien geen uur per dag vordert.

Wil men bezuinigen, uitstekend! Men schaffe dan alle overbodige baantjes af, en ontsla de ongeschikte elementen."

**

Zijn verslag van de zittingen, waarop de begroting behandeld werd, leidt de redakteur van de West met deze ontboezeming in:

"Sedert veertien jaar hebben wij het genoeg, geregeld jaarlijks het parlementair steekspel in de Koloniale Staten bij te wonen, wanneer de begroting wordt behandeld.

Menig keer waren wij getuige van fellen strijd. Vaak sprak onmiskenbaar de hartstocht mede. Maar over 't geheel bestond er een streven naar in acht nemen der parlementaire vormen. Met argumenten trachtte men elkander te bestrijden. Zoowel aan de betuurstafel als in het college telde men knappe redenaars, naar wie het een genot was te luisteren. Zij wisten kleur en leven te geven aan het debat, en soms een nieuwen kijk te openen op de dingen.

Doch hoe fel soms het Bestuur mocht worden aangevallen, steeds vond het ook verdediging. Naast bestrijders, waren in het college steeds leden, die warm de handschoen opnamen voor het Bestuur.

Thans is het anders.

Welsprekendheid is nu zeldzaam geworden in het college, en nog meer aan de bestuurstafel. En niet alleen de vorm, ook de inhoud der redevoeringen is bedroevend achteruitgegaan. Op weinige uitzonderingen na daalt het peil van de debatten tot een verbijsterende onbeduidendheid. Hoe de Staten zich ook uitputten in vragen, een nieuw gezichtspunt of nieuwe argumenten worden van de bestuurstafel zelden vernomen. Heele betoogen van Statenleden worden eenvoudig ter zijde gesteld, met de lakonieke mededeeling, dat het Bestuur bespreking van dat onderwerp thans niet oirbaar of wenschelijk acht. De hoffelijkheid bestaat nu hierin, dat men zich tracht te onthouden van bepaalde grofheden, wat niet eens altijd lukt.

Maar wat Dinsdagavond het meest de aandacht trok, was, dat niemand van de aanwezige leden ook maar een oogenblik den handschoen opnam voor het Bestuur.

Alle sprekers zonder onderscheid waren ontevreden, sommige verontwaardigd, andere zelfs woedend."

**

Zeer heftig was de bestrijding van de in overweging zijnde reorganisatie van de rechterlijke macht. Mr. Beckeringh van Loenen noemde die reorganisatie een verkrachting van alle wettelijke waarborgen voor een goede rechtspleging. Mr. Bueno sprak van een bespotting van de rechtspleging. Mr. van Loenen verklaarde verder, dat deze reorganisatie eenvoudig niet zou zijn uit te voeren in de kolonie. De rechtspleging zou daardoor spaak moeten loopen. Van alle rampen, die de kolonie bedreigen, achtte hij deze nog de grootste.

Het lid F. C. Curiel zou een geleidelijke vermindering wenschen van de meeste traktementen boven f 4000. Het lid Smith hield een philippica tegen de hoofdamttenaren, die zich als koninkjes beschouwen, oppermachtig decreten uitvaardigen, ja een macht hebben, waarop zelfs de wil van den Gouverneur afstuit. Door het lid van Ommeren werd geklaagd over weinig waardeering van de Staten door het Bestuur. Hij had zelfs gehoord, dat er sprake is, de geheele autonomie af te schaffen. Deze spreker noemde het „geen toeval", dat het complot-Killinger onder dit Bestuur is gesmeed.

De verdediging van het Bestuur door de gedelegeerden was meer dan zwak. De waarn. Administrateur van Financiën, de heer Struycken, gaf in hoofdzaak eenige financiële beschouwingen, waaruit bleek — aldus de West — dat ten minste deze gedelegeerde in staat is zijn afdeling behoorlijk te verdedigen.

In de vergadering van 3 Mei werd een amendement van het lid van Ommeren om het salaris van den gouv.-secretaris van f 9000 op f 8000 te brengen, aangenomen met algemeene stemmen op één na, n.l. die van Mr. van Loenen.

Deze spreker kon zich ook niet vereenigen met

het denkbeeld om de traktementen van den Procureur-Generaal en den President van het Hof van Justitie te verminderen, zooals het Bestuur wenscht. Hij vreesde, dat zulke bezuinigingen niet tot besparing zouden leiden, daar zij de kans vergrooten, dat menschen worden uitgezonden niet ten volle berekend voor de taak, die hen wacht, wat tot onmetelijke schade voor de kolonie kan zijn.

In verband met de aanneming van dit amendement geeft de West deze verzuchting:

"Zoo blijft men rondraaien in den vicieusen kring. De tijden zijn slecht. Men is ontevreden. Meerdere hoofdamttenaren blijken niet te zijn the right man in the right place. Beter qualiteit is noodig. Maar men vermindert de traktementen. Volgens den regel: alle waar naar zijn geld, loopt men gevaar, dat het ambtelijk peil verder daalt, de kolonie onder nog onkundiger leiding komt, enz.

Waarlijk, wij raden, ernstig op den ingeslagen weg niet voort te gaan. Het is een kortzichtige kruidenierspolitiek, die op schade uitloopt."

**

Er is alle reden om te vertrouwen, dat de Regering de bezuiniging niet zal zoeken in de richting van vermindering van salarissen. Het departement van Koloniën weet te goed, hoe moeilijk het is, ambtelijk personeel voor Suriname te vinden. Mr. Heylidy heeft ontslag gevraagd als president van het Hof van Justitie. Straks zal de uitzending van een nieuwen titularis noodig worden. Meer dan ooit is het nu wenschelijk op een superieur man de hand te leggen. Voor traktementsverlaging zou dus het tijdstip al zeer slecht gekozen zijn.

**

In de vergadering van 4 Mei was o.m. aan de orde het boschwezen. In no. 20 van dit weekblad werd de wensch uitgesproken, dat de Staten recht zouden laten wedervaren aan de juiste inzichten van het bestuur in deze voor de kolonie belangrijke gelegenheid. Dit is gelukkig gebeurd. De heeren, die ter zake het woord voerden, hadden geen van allen — bericht de West — veel goeds te vertellen van het boschwezen, wat te begrijpen is. Toch gevoelden de heeren, dat het niet aangaat, om naar aanleiding van het jammerlijk fiasco der proefbosch-exploitatie, het heele boschbeheer af te schaffen. Het bleek, dat het welsprekend pleidooi in de stukken voor het behoud van het boschwezen, toch wel indruk had gemaakt. En toen de gedelegeerde in een zeer handig betoog dat pleidooi nog aanvulde, mocht hij de voldoening hebben den betrekkelijken post zonder stemming aangenomen te zien.

De heeren Smith en Dragten brachten hulde aan de eerlijkheid, waarmede in het jongste jaarverslag de toestand van het boschwezen wordt blootgelegd, zonder verbloeming van tegenvallers. Als van Bestuurszijde steeds de heele waarheid werd gegeven in rapporten, zou de toestand zeker verbeteren."

**

De afdeling onderwijs is, afgezien van enkele opmerkingen van weinige beteekenis, zonder bespreking er door gegaan.

Den 5en Mei zou de behandeling van de begroting voortgezet worden.

In Onze West van 6 Mei een geheimzinnig berichtje:

"'t Vooruitzicht bestaat, dat een donderende motie het einde van alles zijn zal, zoodat de Kol. Staten zullen toonen, dat een lichaam als zij geen „fictie" is.

Welke strekking die motie hebben zal is te vermoeden.

Als men wakker schrikt, doet men domme dingen. Dit zullen wij op ons geweten hebben."

**

Onder de telegrammen in de West van 5 Mei trekt het volgende de aandacht:

New York, 28 April. De heer O'Connor, directeur van de Atlantic Hardwood Timber Co., hier aangekomen van Paramaribo, wiens rapport van zijn bevindingen in Suriname is gepubliceerd door de Amerikaansche pers, is naar Washington vertrokken om met het staatsdepartement eenige aangelegenheden betreffende zijne maatschappij in Suriname te bespreken.

**

Ten slotte zij hier de aandacht gevestigd op een zeer belangrijke correspondentie uit Paramaribo in de N. R. Ct. van 25 Mei, Ochtendblad B, getiteld:

Speciale inrichting tot het vervaardigen van OVERHEMDEN en ONDERGOEDEREN, naar maat of volgens model.

G. Lörker

DEN HAAG, Hoogstraat 32-32a.

Wormbonbons „Kenha" Rhamnagar Uitstekend en lekker smakend middel tegen wormen. Regelt op de gemakkelijkste en meest pijnlooze manier den stoelgang. Het is een smakeloos, onschadelijk, plantaardig middel en vooral aan te bevelen voor lijdende aan aambeien.

Stoomlevertraan-Emulsie Quina-Laroche Aangenaamste en gemakkelijkst verteerbare vorm der levertraan. en QUINA-LAROCHE FERRUGINEUX. Tegen zwakte, gebrek aan eetlust, koorts, etc.; de laatste vooral tegen bleekzucht en bloedgebrek.

Eikel-Cacao Beste dagelijkse drank voor kinderen, zwakke en klierachtige gestellen; tevens geneesmiddel bij storingen der spijsverteringsorganen.

Melksuiker Peptovine Chemisch zuiver; speciaal voor kindervoeding. Versterkingsmiddel bij onvoldoende spijsvertering, bevattende peptonen, welke direct in het bloed opgenomen worden.

Tamarinde-Bonbons Asthma-Sigaretten Laxeerende vruchtenpastilles in confituurvorm. Geven onmiddellijke verlichting bij aanvallen van asthmal. Ruim 30 jaren succes.

Salmiak-Pastilles Bloemen-Pastilles en Mentha-Pastilles De beste huismiddelen tegen hoest, heescheheid en keelpijn. No. 2 met viooltjes-arama.

KRAEPELIËN & HOLM, Apothekers - Hofleveranciers, Zeist.

MAISON DROUOT

DEN HAAG
LANGE HOUTSTRAAT 7 en 2. -; TELEF. 753.
GROOTSTE INRICHTING
TOT COMPLETE MEUBILEERING
BEHANGERIJ - STOFFEERDERIJ - EIGEN
MEUBELFABRIEK - ANTIQUITEITEN EN
KUNSTVOORWERPEN.

BERLIJN.

HOTEL HOF VON HOLLAND,
LOUISENSTRASSE 38.

HET EERSTE EN EENIG HOLLANDSCH HOTEL IN BERLIJN.

Kamers met 1 Bed van Mark 2 af, met 2 Bedden van Mark 4 af.

5 min. van BAHNHOF FRIEDRICHSTRASSE.
3 " " UNTER DEN LINDEN.

Minzaam aanbevelend, J. VAN VEELLEN.

BRANDSTOFFEN.

F. BREURE & ZOON

HOFLEVERANCIERS,

TOLLENSSTRAAT 23-25 VALERIUSSTRAAT 6
Telefoon 1880. Telefoon 3331.

ONZE KUNST

Geïllustreerd Maandschrift voor Beeldende Kunst.

HOOFDREDACTEUR: DR. P. BUSCHMANN JR.

Inhoud van No. 12, December 1910:

Joh. Cohen Gosschalk: F. Hart Nibbrig. — J. O. Kronig: De schilder Mancadan. — Kunstberichten, uit Antwerpen, Haarlem, Leiden, enz. — Van der Stappen. — Boeken en Tijdschriften.

PLATEN: 1 reproductie van het portret van F. Hart Nibbrig, door Joh. Cohen Gosschalk. — 11 reproducties naar werken van F. Hart Nibbrig. — 4 reproducties naar werken van J. Mancadan.

Omslag- en tekstversiering van G. W. DIJSSSELHOF en PROF. ED. PELLEN.

ONZE KUNST verschijnt maandelijks in afleveringen van minstens 50 pagina's tekst en platen, en kost f 12.50 per jaargang.

Van af jaargang 1909 verschijnt een genummerde **PRACHT-UITGAVE** a f 25.— per jaargang. Nadere inlichtingen verstrekken de uitgevers.

VRAAG PROEFNUMMERS.

L. J. VEEN — UITGEVER — AMSTERDAM.

Kiekiejes uit het handelsleven in Suriname. De handel hier te lande zou goed doen daarvan kennis te nemen.

WAT DE INLANDER ZEGT.

De gelden der Moh. Kerk. In een hoofdartikel van de Bintang Soerabaja van 16 en 17 Maart 1911, nos. 62 en 63, laat zeker schrijver het licht vallen op het nut, dat gesticht kan worden met de gelden der Mohamedaansche kerken in Ned.-Indië, de Missigittakassen, die niet zelden goed voorzien schijnen te zijn, en z.i. zoo uitstekend zouden kunnen dienst doen ten behoeve van zoo menige armoedige en zieke Inlanders.

Elke Missigitt heeft n.l. haar eigen kas, die in het etablissement van den Regent wordt bewaard. De betrokken geestelijke houdt van de ingekomen gelden van de gedane uitgaven in de boeken aantekening, hetgeen in den regel wel in Arabisch schrift zal geschieden. De gelden, die binnenkomen, bestaan gewoonlijk uit betalingen en giften, gedaan bij gelegenheid van het sluiten van huwelijken, bij het uitspreken van echtscheidingen, bij den afloop van verstellingen, enz. enz. Volgens den schrijver zijn ze dikwijls zoo aanzienlijk, dat ze ruim voldoende zijn, om b.v. aan alle behoeftige Inlanders vrije geneeskundige hulp te verstrekken.

Met betrekking tot de uitgaven wordt aangetoond, dat de onderwerpelijke gelden in de eerste plaats moeten worden besteed voor het onderhoud der graven en voor de armen, opdat deze niet van honger zullen omkomen. Of zulks ook in de praktijk geschiedt, is z.i. wel eenigszins twijfelachtig.

Wel is waar wordt aan enkele graven eenige zorg besteed, maar vele Inlanders verriichten, uit pieteit, die werkzaamheden uit zichzelf.

Verder kan een ieder op de markten tientallen behoeftige vrouwen met kinderen in de slendang waarnemen, die op deze wijze trachten het medegevoel van anderen op te wekken en een stil beroep doen op de publieke offervaardigheid. Dit euvel zou niet voorkomen, wanneer de missigittgelden beoorlijk werden beheerd en tot hun recht kwamen. Merkwaardig bijv. mag het zeker heeten, dat ze nimmer bij een geldinstituut worden gedeponceerd om rentegevend gemaakt te worden. Het bedrag dier rente zou toch niet onaanzienlijk zijn en ten goede kunnen komen aan het doel, waarvoor de gelden worden bijeengebracht. Thans is dat geld als het ware dood kapitaal.

Wanneer de Regenten zich de moeite zouden willen geven voor een beter beheer der Missigittgelden te zorgen, zou dit door het volk zeker op hoogen prijs worden gesteld!

En als het Europeesch bestuur daarbij zijn steun zou willen verlenen, wat zou de persoon van zulk een Regent door het volk worden geëerd, tot in het verst verwijderde dorp toe!

Zou het verlenen van dergelijke hulp niet een praecht-werk zijn voor de Javaansche Prijaji's? Daardoor zou kunnen worden voorkomen, dat zoovele Javanen in de treurige noodzakelijkheid komen voor een schamel stuk brood, hun lichaam op de eilanden elders te moeten verpanden, dikwijls met achterlating van hun talrijk gezin, hetgeen tot zoo noodlottige gevolgen leidt. Aldus besluit schrijver.

Het considereeren van het niet-Nederlandsch publiek op de zittingen van den Landraad in Nederlandsch-Indië. De schrijver van de „Zaterdagse Praatjes“, voorkomende in de Bintang Soerabaja van 11 Maart 1911 no. 58, nam, zegt hij, één der Maleische Nieuwsbladen van het eiland Sumatra ter hand, waarin, met betrekking tot het bovenvermelde onderwerp, een circulaire van een bestuurshoofd werd aangetroffen, waarbij aan de presidenten van Landraden werd verzocht, tijdens de zittingen, stoelen te verstrekken aan personen van zekere kwaliteit, en banken aan de anderen.

Te Padang (Sumatra's Westkust) en omstreken bestaat dit gebruik reeds lang, zegt de schrijver, maar het is hem niet bekend, of zulk eene aanwijzing ook aan de Presidenten van de Landraden op Java en Madoera is gezonden.

De schrijver is vol lof over de strekking van die circulaire, die niet anders dan het volk gunstig zal stemmen en zijn bestaan meer dragelijk zal maken; zelfs hoopt hij, dat aan het voorschrift op Java uitbreiding zal worden gegeven en dit zich ook zal uitstrekken tot de andere Raden op Java, als de Regentschappen, de districts- en de godsdienst-raden, en zelfs tot op de bureaux van alle Javaansche prijaji's.

De oude gewoonte van hurken, in het algemeen en op de zittingen van de verschillende rechtscolleges in het bijzonder, is niet meer van den tegenwoordigen tijd. Dat gebruik heeft zijn tijd gehad. Het is voor de rechterlijke autoriteit zeker het

gemakkelijkst om niet te diep op dit onderwerp in te gaan en te verklaren, dat men den inlander moet ontvangen op de wijze, zooals bij hem gebruikelijk is, d. i. dus of hurken of staan, maar dan wordt bij het uitspreken van die meening wel wat te veel uit het oog verloren het feit, dat in de inlandsche maatschappij ter hoofdplaats Soerabaja het hurken weinig meer voorkomt, en dat men daár de vroegere gewoonte reeds lastig en onaangenaam vindt.

Ook in de dorpen zijn velen reeds gewoon in het dagelijksch leven op stoelen plaats te nemen, terwijl, als men binnenshuis is en moet wachten, de gebogen kniehouding meestal wordt aangenomen.

Voegt men daarbij nog, dat het langdurig hurken op een terechtzitting voor sommige personen, o. a. voor vrouwen, schadelijk voor de gezondheid, en voor anderen vervelend en onaangenaam is, dan, zegt de schrijver, zal het aan den President van den Landraad te Soerabaja zeker niet moeilijk vallen de Sumatraansche circulaire in toepassing te brengen.

Aan Boedi-Oetomo van 16 April j.l. no. 20 werd het navolgende ontleend:

Moderne talen in de Opleidingschool. (Aangeboden).

Eenigen tijd geleden werd op de Algemeene Vergadering van Boedi-Oetomo door een lid het denkbeeld geopperd, om naast de tegenwoordige vakken, ook de moderne talen als leervak op de Opleidingscholen in te voeren. Het denkbeeld uitte zich in een voorstel aan het Hoofdbestuur, om, teneinde zulks gedaan te krijgen, een rekest in dien zin aan de regeering in te dienen.

Ik vraag me af, wat voor gronden men zou aanvoeren, mocht er eventueel een rekest ter zake worden ingediend, om de regeering er toe te bewegen haar toestemming te verlenen.

Zou men de z.g.n. „algemeene ontwikkeling“ als hoofdmotief aanvoeren? Ik geloof stellig dat dan mijn landgenooten den verkeerden weg zullen inslaan. Men bedenke toch, dat geen sterveling in onze tijd, hij moge een buitengewoon intellect te zijner beschikking hebben, algemeen ontwikkeld kan zijn. Algemeene ontwikkeling, zij het in engeren zin, onderstelt immers bekendheid met alles wat, laten wij bescheiden zeggen — de beschaafde wereld ieder mensch verplichtend stelt, wil deze voor beschaafd doorgaan. Dan zou men moeten vervallen in een „van alles wat kunnen praten“, zich moeten behelpen met een amoniakale kennis, die toch vervliegt, zoodra men een examen achter den rug heeft.

Och wat heeft een Inl. ambtenaar, een djoe-roetoelis, een Ass. Wedono, een Djaksa aan Fransch, Duitsch of Engelsch! Tenzij zoo'n ambtenaar wegens verduistering van oëang gorok uit den dienst wordt ontslagen en daarna in een of ander groot hotel-dienst neemt, waar hij af en toe in aanraking kan komen met Buitenlandsche toeristen, zal tot zijn dood toe, geen woord van één dier talen zijn mond ontglippen. En denkt men dan dat wanneer iemand een vreemde taal heeft aangeleerd, maar later niet in de gelegenheid is zich daarvan, hetzij mondeling, hetzij schriftelijk te bedienen; denkt men, dat hij die taal nog kent, laat staan spreekt? Hier kunnen mijn landgenooten die vroeger een Europeesche opvoeding hebben genoten maar die later zoowel door dienst als anderszins langen tijd in de binnenlanden hun beste levensjaren doorbrengen, wel een oordeel over vellen!

Of willen de heeren, indien op hun verzoek gunstig mocht worden beschikt, en in de Opl. scholen derhalve moderne talen worden geleerd, Shakespeare, Lamartine, Victor Hugo, Goethe, ja wie niet al, lezen? Weest echter dan verzekerd, dat Uwe talen-kennis, op school opgedaan, verre van voldoende zal blijken, en weest bovendien gewaarschuwd dat Uwe promotiekansen er niet beter op zullen worden.

Juist doordat de Inl. ambtenaar voor het behoorlijk vervullen van zijn plicht, voor het uitvoeren van zijn werk, voor den omgang met zijn ondergeschikten zoowel als met zijn superieuren, geen woord Fransch, Duitsch of Engelsch nodig heeft, komt mij een voorstel strekkende tot het invoeren van moderne talen als leervak op de opleidingschool vreemd voor, ja onbegrijpelijk zelfs, daar de kennis van de Ned. taal van het meerendeel der oudleerlingen van die scholen afkomstig, op zijn zachtst uitgedrukt, niet al te subliem is.

Een hard oordeel voorwaar! En zeker niet complimenteers voor de betrokkenen. Maar het is de naakte waarheid. Zoo zijn er Ass. Wedono's op Java, die zich er dikwijls op beroemen gediplomeerd te zijn van de Opleidingschool, maar die intusschen geen woord Hollandsch spreken; er zijn oudleerlingen nota bene van de laatste „afleveringen“ — die eenvoudige Hollandsche klanken als bijv. ou, niet kunnen uitspreken. Aan voorbeelden zal het niet ontbreken. Sterker bewijs is echter het laatst

PEEK & CLOPPENBURG - Wagenstraat 12-14-16 - Spuistraat 13 - DEN HAAG. VERDER IN ALLE STEDEN. HEEREN- en KINDERKLEEDING UITRUSTINGEN HOEDEN HEMDEN ONDERGOEDEREN

C. FORTMANN, SPUISTRAAT 10, DEN HAAG. GROOTSTE KEUZE in TAFELSERVIEZEN, GLASWERK, LEPELS, VORKEN, MESSEN, LUXE en HUISHOUDELIJKE ARTIKELLEN. Verzendingen onder garantie van gave overkomst.

H. ZUMPOLLE - 's-Gravenhage VEENESTRAAT 29 - Teleph. 4105. KOFFERS, TASSCHEN, LEDERWAREN. Grootste en meest gesorteerde Magazijnen in NEDERLAND. Vraagt GEILL. PRIJSCOURANT.

EERSTE ROTTERDAMSCH ROTTERDAM, Oudehavenkade No. 1, Plan C. Hoofdvertegenwoordiging in Nederl.-Indië: De Heeren VAN HEUSDEN en MEES, Kali-Besar, Batavia. Zeer vrijgevege Polisvoorwaarden. VERZEKERING.

BREDA BOSCHRIJKE OMGEVING. WONINGINRICHTINGEN in huur. Groote Markt 50. P. HEIJMAN.

HOTEL VAN ZEBEN - CAFÉ-RESTAURANT, Wagenstraat 44, TEL. 411. DEN HAAG. LOGIES met ONTBIJT vanaf f1.50, PLAT DU JOUR van 12-2 uur à f0.50, DINERS vanaf f0.80 en hooger van 4½-7½ uur. Restaurant à la Carte gedurende den geheelen dag. Aanbevelend, v. ZEBEN.

Boekhouden Stenografie Machineschrijven in Cursussen en Privaatlessen. DE RUYTERSTRAAT 46 - Telefoon 7146.

Op het punt van naar Indië terug te keeren, voel ik mij gedrongen U nogmaals mijn dank te betuigen voor de gedurende mijn verloftijd van U genoten lessen in dubbel boekhouden en stenografie. De door U gevolgde wijze van lesgeven acht ik een zeer degelijke en ik zal aan die lessen steeds een aangename herinnering blijven bewaren. 8 Mei 1911. C. J. Cohen, Referendaris Dep. v. Marine N.-I.

verschenen merkwaardig verslag van de Opleidingschool voor Inl. Rechtskundigen, welk verslag ook melding maakt van de kennis der leerlingen in de Nederl. taal. Ik laat de bewuste regels hier onverkort volgen:

„Het groote struikelblok voor de leerlingen — slechts enkelen uitgezonderd, en voor den een in meerdere en den andere in mindere mate — levert natuurlijk op het vaardig gebruik der Nederl. taal vooral het practische gedeelte daarvan en het mondeling uitdrukken der gedachten.

Met name is een en ander het geval in de rechtskundige afdeling, waarbij de voorbereidende afdeling te dien aanzien nog altijd gunstig afsteekt (merkwaardig! Ref). Want kan van deze afdeling althans worden gezegd, dat geen enkele harer leerlingen ten opzichte van het gebruik der Nederl. taal als boven bedoeld beslist onvoldoende is te noemen deze uitspraak kan geenszins (!) op de rechtskundige afdeling worden toegepast (hoe treurig! Ref) en zelf bij de allerbeste leerlingen aldaar in de rechtskundige vakken laat dit gebruik nog zeer veel te wenschen over.“ (alldroevigst! Ref).”

En dan laat het verslag, als toelichting waarom de leerlingen der voorbereidende afdeling vaardiger zijn in het gebruik van de Nederl. taal dan de jongelui van de Rechtskundige afdeling, in een noot den onderstaanden regel volgen:

„Men moet hierbij niet uit het oog verliezen de „gebreklike vooropleiding“ die de meesten van de tegenwoordige leerlingen der voorbereidende afdeling hebben genoten.”

De meesten?... En ze zijn bijna allen van de opleidingscholen voor Inl. ambtenaren!

Zonder commentaar!

Laat het gebruik der Nederl. taal bij de meeste der oud-leerlingen van de opleidingschool veel te wenschen over, nog meer moet dit gezegd worden van hun kennis in de Nederl. Letterkunde, ja de meesten hebben er zelfs hoegenaamd geen begrip van.

In ieder geval moet aan de aanstaande Inlandsche ambtenaren degelijker onderwijs in de Nederl. taal gegeven worden dan tot dusver het geval is.

Vóórdat dit een feit is, zou ik elk plan om moderne talen aan te leeren liever onvoorwaardelijk laten varen. Het is oneindig veel beter van iets alles, dan van alles iets te weten.

Dan zou ik in verband hiermee aan de Regeering liever een verzoek indienen om eens of jaarlijks een afzonderlijke post in de begroting toe te staan voor de vorming van een uitgebreide schoolbibliotheek. De tegenwoordige bibliotheek van de opleidingscholen is dien naam niet waardig; hoogstens een verzameling van kinderwerkjes met rooden of blauwen band.

ACHMAD.

WAT DE CHINEES VERTELT.

Van Peking naar Taskend. — De stad Kashgar is 332 mijl van de Russische grensvestiging „Irkesh-fam“ verwijderd, terwijl de afstand tusschen eerstgenoemde plaats en Andjian, welke stad door een spoorweg met het wereldverkeer is verbonden, 174 Mijl bedraagt.

De weg tusschen beide genoemde plaatsen is verdeeld in 15 posten, welke door den correspondent-reiziger in 8 dagen te paard werd afgelegd.

30 Mijl van Kashgar ligt het dorp „Manijul“, d.i. de eerste post.

Men treft er een steenen paal aan, waarin Chinese letters gebeiteld zijn, en die de aanwijzing geven, dat Groot-China in het jaar 1878 dit gebied opnieuw in beheer nam.

Er is een garnizoen van 30 op moderne wijze geoefende Chinese soldaten.

In de nabijheid van de tweede post is een petroleumbron en bij de derde post ligt een steenkolenveld.

Langs den geheelen weg liggen de oude en verlaten versterkingen, die tijdens de Mohamedaansche woelingen waren bezet.

Het is nog niet zoo heel lang geleden, zegt de reiziger, dat verschillende reizigers melding maakten van het feit, dat de Russische autoriteiten in het Turkestan gebied zich bezwaard gevoelden over de door de Chinese regeering regelmatig toegezonden militaire versterkingen naar de grenzen.

De correspondent-reiziger spreekt die bewering, op grond van persoonlijk en plaatselijk onderzoek, beslist tegen en is van oordeel dat zulks alleen heeft plaats gehad op de grenzen van Burmah, welke streek als onvoldoende beschermd werd beschouwd.

De sterkste Chinese versterking in het Turkestan is die te Ulugchat, op 27 Mijl afstands van de Russische grenzen gelegen.

Zij is van eene soort kurkachtige aarde gemaakt

en ligt op den rechteroever van de Kizil Surivier, omgeven door hooge bergen.

In de versterking was alles verwaarloosd.

De vensters met gebroken ruiten waren met gebakken steen zoo goed mogelijk toegemaakt en de houtwerken zóódanig defect dat zij op het punt stonden uit hun verband te geraken.

Van de vier Chinese bewakers, die als Waardigheidsbekleeders van Groot-China fungeerden, waren tijdens het bezoek van den reiziger twee op het natte rijstveld werkzaam, de derde reinigde zich, aan den rivieroever en de vierde streek op een viool aan de zijde van den weg. Niemand droeg ambtskleeding, en de kleeding die men droeg was alles behalve frisch. De in een vuile kamer aanwezige modelgeweren waren verroest en zijn niet meer geschikt om in een oorlog te worden gebruikt. Hoogstens kunnen zij nog dienst doen als een teeken van gezag der waardigheidsbekleeders en als wapens voor de vijftien man Khirgizen, die voor 't maken van rondes om de versterking gebruikt worden.

De correspondent-reiziger zegt geen verstand te hebben van zaken, die op den oorlog betrekking hebben, maar toch durft hij wel de meening uitspreken, dat als drie oude vrouwen met bezems gewapend een aanval op de versterking deden, zij succes zouden hebben, en alles zouden kunnen rooven wat zij maar wilden.

Deze laakbare onverschilligheid van de Chinese regeering, met betrekking tot de grenspolitiek, is dus heel iets anders als de door de Russische autoriteiten beweerde versterking van de grenzen.

Iedere andere regeering zendt zijne beste troepen naar de grenzen; alleen China zendt zijn uitschot derwaarts, en dat nog wel in tijden dat ieder reiziger zich van de machtsontwikkeling der Russen kan overtuigen.

Een tweede kleinere versterking ligt te Yegin, op dertien Mijl afstands van de Russische grens.

De toegang daar stond voor een ieder open.

Eén soldaat bewaakte haar, doch was tijdens het bezoek, sterk onder den invloed van opium en zeer moeilijk wakker te krijgen.

Ten langen leste kwam de reiziger te Irkeshtam aan, alwaar het in het jaar 1884 opgerichte en nog aanwezige Russische wachthuis en het Russisch douanekantoor werden aangetroffen.

Beide gebouwen liggen op de Russische grens en worden bewaakt door 25 kozakken, eene sterkte die voldoende wordt geacht om de rust en orde te handhaven onder eene bevolking die blijkbaar weinig twist.

Een protest. — Volgens mededeeling, voorkomende in de *Pemberita Betawi* van 23 Maart j.l. no. 67, hebben tal van Chinese onderdanen, waaronder Chinese officieren en toonaangevende handelaren, zich per rekest tot den Gouv.-Generaal gewend ten einde opheffing van de ernstige bezwaren te verzoeken, welke aan het recherche-onderzoek bij aankomst te Tandjong-Priok zijn verbonden.

Die bezwaren gelden niet zoo zeer het onderzoek zelf, maar meer de partijdige wijze waarop daarbij te werk wordt gegaan en waarbij de Chinezen bij anderen ten achteren worden gesteld.

Terwijl toch de Europeaan gewoonlijk vrij mag doorgaan, wordt de Chinees aan den lijve onderzocht. Moet deze toestand gehandhaafd blijven, dan verwacht men dat geen onderscheid van ras en van stand zal worden gemaakt.

De Majoor-Chinees Tjong Yong Hian te Medan en zijn zoon Tjong Phoe Tiong. — Verdienstelijker officier dan de Majoor-Chinees te Medan, met name Tjong Yong Hian, zal men moeilijk aantreffen, zegt de *Pemberita Betawi* van 25 Maart 1311 no. 69.

Niet alleen, dat het Ned.-Indische Gouvernement door het verleen van openlijke onderscheidingen blijk gaf van waardeering zijner aanhankelijkheid en van zijne verdiensten, maar ook de Chinese regeering gaf herhaaldelijk blikken zijne trouw aan den keizer en aan het Moederland op hoogen prijs te stellen.

Behalve Manderijn in den 3den graad, is Majoor Tjong Yong Hian tevens Onder-Voorzitter-titulaire van het Departement van Landbouw, Handel en Nijverheid te Peking.

Volgens de berichten voorkomende in de Chinese nieuwsbladen, heeft de Onderkoning van de provincie Kiang Sie en Kiang Soe, zich tot de Hooge Chinese Regeering gewend, met het verzoek aan Majoor Tjong Yong Hian op te dragen een rapport in te dienen omtrent den Nederlandsch-Indischen Handel en te trachten het noodige kapitaal bijeen te brengen, ten einde dat te benutten in het belang van de ontwikkeling van de streken en dorpen aan de Yang-Tse-Kiang-rivier.

De zoon van den Majoor, met name Tjong Phoe Tiong, is in Chinese Staatsdienst getreden als officier bij de Keizerlijke Chinese Marine, terwijl

P. ABRAHAMSON,

HOFJUWELIER.

VEENESTRAAT 27. SPUISTRAAT 56/58. PRINSESTRAAT 34.
Tel. 2515. Tel. 40. Tel. 2823.

— DEN HAAG. —

INKOOP tot de hoogste waarde van INDISCHE BRILLANTEN, DIAMANTEN, GOUD, ZILVER en PLATINA. TAXATEUR.

Voor gemeubileerde Woningen

wende men zich tot de Firma

N. V. ^{1/2} H. CORSMIT BROSSOIS & Co

Bezuidenhout no. 1 - Tel. 811 & 6423

die altijd Woningen beschikbaar heeft

— om direct te betrekken. —

Meer dan 100 teuredenheidsattesten ter inzage

A. SCHARENBERG,

HOFLEVERANCIER.

NIEUWZILVER- EN NIKKELWERKEN

HUISHOUELIJK LUXE

TELEPH. INTERC. 2443.

HOOGSTRAAT 15, - 's-GRAVENHAGE.

HOYMAN & SCHUURMAN.

Passages zonder verhooging van kosten te bespreken naar: Oost- en West-Indië, Noord- en Zuid-Amerika, Afrika, Australië, Engeland, Japan, China, enz.
Plezierreizen met speciale plezierboten naar Noorwegen per Hamburg-Amerika-Lijn en P. N. O.
Assuranties, expedities, informaties, enz.

M. J. MEERTENS,

Piet Heinplein 1. — Telefoon 3218.

Grand Hotel Café-Restaurant „VICTORIA“,
SPUISTRAAT 16, DEN HAAG - TEL. 3768.

GUNSTIG GELEGEN IN HET MIDDEN DER STAD.
LIFT — ELECTRISCH LICHT — CENTRALE VERWARMING.
80 KAMERS EN SALONS.

PLATS DU JOUR 50 Ct. — DINERS VAN 1.50 EN HOOGER.

Meest bezochte Café en Restaurant van Den Haag.

J. DEN HARTOG,

gedurende 15 jaar Gérant van Rest. RICHE.

INDISCHE MENSCHEN

bederven dikwijls hun mooie voeten in confectie-mode Schoeisel.

CHICE SCHOENEN NAAR MAAT

in elke uitvoering vervaardigd door FRED. H. HOEK, Orthopædisch en Luxe Schoenmaker, Beeklaan 337, den Haag, Tel. 9104 Y.

bederven de voeten niet.

S. P. VAN DER MAREL,

COPERNICUSSTRAAT 123. — hoek Beeklaan.

TELEFOON 9104 Y.

HET ADRES voor KRUIDENIERSWAREN en COMESTIBLES.

5% dividend.

W. KALDENBACH - 2e Sweelinckstr. 111

DEN HAAG.

ATELIERS VOOR HET ONTWERPEN VAN EENVOUDIGE, GOEDKOOPE EN SMAAKVOLLE WONINGINRICHTINGEN.

Teekeningen en begrotingen gratis voor belanghebbenden.

het zich laat aanzien dat voor hem nog een gewichtige toekomst is weggelegd.

Het ligt in de bedoeling hem te benoemen tot lid van de Chineesche Commissie, welke in opdracht heeft naar Europa te vertrekken ter bestudeering van de marine aldaar en de verkregen kennis te gebruiken in het belang van de opheffing der Chineesche marine.

Dat zijne reeds bewezen diensten ook buitenslands gewaardeerd worden, bewijzen de onderscheidingen hem door de keizers van Duitschland, Oostenrijk, Japan en den koning van Engeland verleend.

EEN ADRES.

Door de Vereeniging „Moederland en Koloniën” is het volgende adres gezonden aan den Minister van Koloniën:

Geeft met verschuldigde eerbied te kennen het Bestuur der te 's-Gravenhage gevestigde Vereeniging „Moederland en Koloniën”:

dat in hare vergadering van den 28sten Februari j.l. de heer W. J. M. Michielsen, oud-lid van den Raad van Nederlandsch-Indië, eene voordracht heeft gehouden over: „Een en ander naar aanleiding van de herziening der politieke contracten ter Oostkust van Sumatra”, waarin o.m. wordt betoogd, dat bij die herziening door de Regeering van Nederlandsch-Indië niet in alle opzichten met het noodige beleid gehandeld is en ook de billijkheid tegenover de Inlandsche vorsten uit het oog is verloren;

dat adressante over de daarbij gestelde feiten niet met zekerheid kan oordeelen, maar het in ieder geval vaststaat, dat de vorsten zich door de nieuwe contracten in hunne rechten gekrenkt voelen;

dat het van groot politiek belang geacht mag worden, de Inlandsche vorsten in onze Koloniën niet van het Nederlandsche gezag te vervreemden, doch integendeel zich van hunne medewerking in het bestuur over hunne landschappen te verzekeren door aan billijke grieven zooveel mogelijk tegemoet te komen;

dat in dit geval die tegemoetkoming zeer goed mogelijk is langs den door de heeren W. J. M. Michielsen en E. Moresco op bl. 71-79 van het hierbij overgelegd verslag der voormelde vergadering *) aangegeven weg, zonder dat echter tot het toekennen eener geldelijke schadevergoeding zal behoeven te worden overgegaan;

dat het daarentegen wél wenschelijk voorkomt, behoudens de andere hierna te melden punten, de inkomsten der bedoelde vorsten op eene andere wijze te berekenen dan thans geschiedt, ten einde hun bij de welvaart van hun landschap een meer rechtstreeksch belang te geven.

Reden waarom adressante aan Uwe Excellentie in overweging geeft het daarheen te willen leiden:

1o. dat aan de bedoelde vorsten door eene aanschrijving worde duidelijk gemaakt, dat hun bij verschil van gevoelen met de Europeesche bestuursambtenaren een rechtstreeksch beroep open staat op den Gouverneur-Generaal;

2o. dat de landschapskassen zullen worden gesteld onder het beheer van commissiën, wier bevoegdheid en samenstelling in overleg met het zelfbestuur worden geregeld (in aansluiting met den „leidraad” voor het beheer der landschapskassen sub litt. d. Bijblad 6672).

3o. dat den vorsten naast hun vaste inkomen voortaan een evenredig aandeel worde toegekend in de algemeene inkomsten van hun land, waarbij de cijns van vergunningen en concessiën niet in de eerste plaats en alléén in aanmerking komt.

*) Jaargang 1911, 3e aflevering. Het verslag is ook te krijgen bij M. van der Beek's Hofboekhandel te 's-Gravenhage.

Van Vreemde Koloniën.

MAROKKO.

Wij hebben de gebeurtenissen in Marokko zich weer eenige weken laten verwarren en ontwarren. Een overzicht, dat ook maar even naar volledigheid had willen streven, zou onze weekrubriek geheel in beslag genomen hebben; een zoo beperkte bloemlezing uit de berichten als wij er wél van zouden hebben kunnen geven, zou een karikatuur zijn geworden. Wij meldden het laatst het begin van den opmarsch van generaal Moinier van de westkust naar het in en afgesloten Fez. Den 21en Mei is de colonne in de hoofdplaats aangekomen. Gejuich, gejubel allerwegen. Maar spoedig daarna, van alle zijden weer de vraag: wat nu?

Frankrijk zou in Marokko wel een eigen politiek willen voeren. Maar anderen, Duitschland in het bijzonder, kijken zou nauw toe dat Frankrijk niet meer doet dan de acte van Algéciras bedoelt, dat het zich moet bepalen tot wat vrije lucht, wat ruimte tot bewegen te geven aan den sultan, doch dat het

geen maatregelen durft te nemen om de woelige partijen zóó geweldige slagen toe te brengen, dat de sultan inderdaad weer meester van den toestand kan worden.

Ternauwernood was de intocht der Franschen te Fez bekend, of in de Duitsche en in de Spaansche pers kwamen aanwijzingen voor van noodeloze machtsoverschrijdingen, in het Engelsche parlement werd gevraagd of niet voor misbruik door Frankrijk van den verworven invloed te vreezen is. Daartegenover laat Fr. eenerzijds berichten verspreiden over zijn voornemen om de hoofdmacht hoogstens een zestal weken in Fez te laten, in welken tijd de noodige maatregelen genomen kunnen zijn om de rust en orde te verzekeren, o.a. door een algemeene amnestie! Anderzijds laat het zich door den sultan verzoeken Marokko onder Fr. protectoraat te stellen, aangezien de sultan zich niet bij machte oordeelt het bestuur met eigen middelen krachtig genoeg te voeren. Men ziet het, de vraag blijft: wat nu?

BRITSCHE KOLONIËN.

De conferentie van de eerste staatslieden der groote Britsche onderhoorigheden heeft bijzondere betekenis doordien ieder voelt dat in de volkeren buiten Europa een nieuwe geschiedenis aan het worden is, en dat de groote gebieden onder Britsche vlag zich voorbereiden om daarin een belangrijke rol te vervullen. De mannen, die er in de eerste plaats aangewezen zijn om leiding aan de politiek te geven, zijn nu in Londen samen gekomen met de regeering van het moederland om voor de naaste toekomst de bakens, althans eenige bakens, in onderling overleg uit te zetten. Wederkeerig is een herziening van rechten en plichten noodzakelijk geworden, en wordt dit erkend.

Naast het belang van vraagstukken als die van de wetten betreffende de naturalisatie en de All-Red Route, heeft de bijeenkomst een taak van onderlinge opvoeding te vervullen van diepgaande betekenis.

Wat „the Times” als haar moeilijkste opdracht beschouwt, geeft de „Weekly Edition” van 26 Mei ongeveer aldus aan.

De groote vooruitgang van de jongere naties van het rijk brengt hen geleidelijk meer in aanraking met buitenlandsche zaken. Dit zou reeds geschieden alleen door de uitbreiding van haar handel, maar haar verantwoordelijkheid laat zich niet beperken tot handelsaangelegenheden. Zoo beschermt elk der betrokkenen zich zelf tegen de immigratie van ongewenschte types. Alle ontwikkelen haar verdedigingsmiddelen, twee vormen al een eigen zeemacht. Een heeft op eigen gelegenheid handelsovereenkomsten gesloten met vreemde mogendheden. Wij kunnen zulke teekenen van zelfstandige machtsuitbreiding niet met ingenomenheid begroeten, zegt the Times, daar wij zien hoe zij een geheel nieuwe verhouding scheppen. De rijksconferentie zelf heeft de naderende verandering aangekondigd toen zij vier jaren geleden de equal national status vast stelde voor de vijf partijen, die toen stem in de bijeenkomst hadden en haar betitelden als conferentie van „Governments with Governments.” Als zoodanig is zij uit eigen beweging dit jaar samen gekomen. Zij heeft zich nu als hoofdtak te verdiepen in de verantwoordelijkheid van elk der deelen tegenover de anderen ten opzichte van het buitenland. Zullen deze vijf regeeringen ieder een eigen buitenlandsche politiek volgen, of is hare buitenlandsche politiek in één samen te doen gaan? The Times acht het antwoord niet voor twijfel vatbaar. Gevoel zal hier duidelijker dan belang spreken voor de stelling, dat de volkeren van dit groote rijk aangewezen zijn om één te zijn. Maar het gevoel lost het vraagstuk niet op, hoe in de toepassing aan één politiek voor allen gehouden zal kunnen worden. Dit nu is het dringende vraagstuk, waaraan deze conferentie haar aandacht te wijden heeft. Het is niet in een week, ook niet in een maand op te lossen, maar zij kan den beslissenden stap doen, die de richting aangeeft voor de toekomst.

De conferentie werd geopend door Engeland's eersten minister, Mr. Asquith, die de te behandelen stof over vier punten verdeelde. 1o. Ieder onzer wil meester zijn in eigen huishouden. 2o. Wij hebben ons goed te verstaan, hoe wij ten opzichte van elkander staan met betrekking tot onze verhoudingen met het buitenland; zal daarvoor een Advisory Council zijn in te stellen? 3o. Hoe te voorzien in de verdediging van elks gebied, en hoe de daarvoor beschikbare krachten te doen samenwerken voor de nationale verdediging? 4o. Eén geest, één doel moet allen ertoe drijven het rijk een zoo volmaakt mogelijke instelling te doen worden, die het voortbestaan der gemeenschap waarborgt, volgens de opvatting van British liberty.

Achtereenvolgens spraken daarna W. Laurier v. Canada; Mr. Fisher v. Australië; J. Ward v. Nieuw-

L. J. VAN DER MEER JR.

MAGAZIJN van Gemaakte Heerenkleeding en Kleeding naar maat.

26A HOOGHE WESTEINDE.

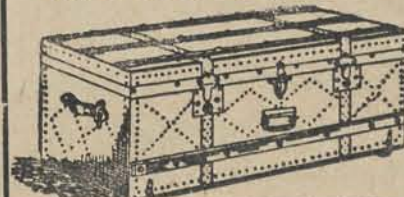
TELEFOON 4018.

SOLIDE QUALITEITEN.

BILLIJKE PRIJZEN.

W. POPPINK, ::: :::

TELEFOON No. 4485.

Prins Hendrikstraat 141-143, Den Haag. Geheel gepantserde Hutkoffers. Voor het bagageruim, 100 cM. lang, 50 cM. breed, 50 cM. hoog, m. bak f12.50. Voor de hut 100 cM. lang, 50 cM. breed, 36 cM. hoog, m. bak . f11.50. Voor de hutten der nieuwe booten 100 cM. lang, 50 cM. breed, 40 cM. hoog, m. bak f12.-

RIPPEN

PIANOHANDEL PIET HEINSTRAT 42 ELANDSTR. 17 TEL. 4683

VERHUREN

STEMMEN

DE BAS & Co., Bankiers

NOORDEINDE 64c :: 's-GRAVENHAGE

belasten zich met alle BANKZAKEN.

SAFE-INRICHTING.

MAGAZIJN INSULINDE

62 SPUISTRAAT. - Telefoon 3687. - DEN HAAG.

Beslist goedkoopst en solidst adres voor Dames, Heeren- en Kinder-Ondergoederen. - Onze prijzen zijn ver beneden elke concurrentie. * * *

SPECIAL INGERICHT voor Indische Families.

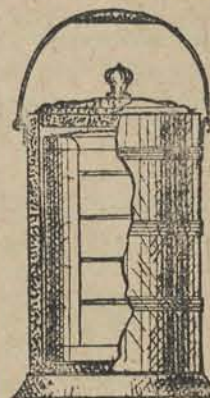
Vestigt U in NIJMEGEN!

Voor inlichtingen wende men zich aan het SECRETARIAAT van

NIJMEGEN VOORUIT!

M. CROMMELIN, Voorzitter. ALOYS B. JANSEN, Secretaris.

CROES & Co., Spui 231, DEN HAAG, METAALWARENFABRIEK, fabriceren met steeds toenemend succes hun Nieuw-Systeem WARM ETENDRAGERS (Koksbliek).

voor uitzending van Warmblijvende Diners, - voorzien van dubbele isoleerende wanden, - 2 3 4 6 persoons f4.- f4.50 f5.- f6.50 per stuk, dezelve met aluminium binnenwanden f5.25, f6.-, f6.75 f7.75 per stuk.

Bijbehorende stellen Schaaltjes en Deksel Email f2.25, f2.50, f3.-, f3.50 Aluminium -3.25, -3.75, -4.25, -4.75 Alum. Tusschendeckels -1.- -1.25, -1.50, -2.- per stel.

TELEPHOON 3709.

Bij groote hoeveelheid speciale prijs. EXPORT naar OOST en WEST.

Firma Wed. A. VAN WINKOOP.

Hofleveranc. v. H.M. de Koningin en H.M. de Koningin-Moeder.

MAGAZIJN van:

Dames Handwerken en Luxe Artikelen.

Noordeinde 40. DEN HAAG. Tel. No. 2219.

Zeeland; Gener. Botha v. Zuid-Afrika en E. Morris. Het eerste punt, dat aan de orde kwam, was het al dan niet toelaten van de pers tot de vergaderingen. Besloten werd de bijeenkomsten niet in het openbaar te houden, maar elken dag een overzicht, voor de pers bestemd, het licht te doen zien.

* * *

De rubbertentoonstelling te Londen, die in Juni geopend zal worden, belooft schitterend te worden. Drie en twintig regeeringen nemen er deel aan. Zeer mooie prijzen zijn beschikbaar gesteld. Een reeks van feestelijkheden is aangekondigd; wij vinden d.o. 27 Juni bezoek van Prins Hendrik der Nederlanden.

* * *

Twisten tusschen Mohammedanen en Ramasoedra's (Hindoes) hebben in het Khulna-district, ten W. van Calcutta, een zeer ernstig karakter aangenomen. Duizenden van gewapende Mohammedanen plunderden en verbrandden Ramas-dorpen; de overheid kon met de beschikbare middelen de geweldplegingen niet bedwingen, zij heeft om meer politietroepen gevraagd.

* * *

Na langen strijd is de Volksraadscommissie, die te adviseeren heeft over een regeling voor het Hollandsch en het Engelsch op de lagere school in Zuid-Afrika, tot een vergelijk gekomen. De commissie bestaat uit 8 leden, 4 van de Zuid-Afrikaansche partij, thans de regeeringspartij, 4 van de oppositie, d. i. de unionistische partij. Het vergelijk heeft als voornaamste punten:

(A) Dat voor kinderen in de substandaards en lagere standaards tot en met standaard IV de regel zal zijn onderricht in en door middel van de thuis gesproken taal, maar dat ouders het recht zullen hebben te vorderen, dat hun kinderen onderricht zullen krijgen in de niet-thuisgesproken taal als vak en ook om te vorderen, dat de niet-thuis gesproken taal geleidelijk als tweede medium ingevoerd en daarna als zoodanig gebruikt zal worden naar gelang van het begrip van het kind;

(B) Dat boven standaard IV voorziening gemaakt zal worden voor onderricht in beide talen, zoodat ouders een van beide talen als vak en de een of de ander als enig medium van onderricht kunnen kiezen, dat het kind in beide talen als vakken en door beide als mediums onderricht zal worden; maar dat, wanneer de ouders geen keuze uitoefenen, het kind onderricht zal ontvangen in en door de taal, die het best door het kind gekend en verstaan wordt en zoover doenlijk de tweede taal als vak geleerd en als medium gebruikt zal worden.

Verder wordt aanbevolen, bij de opleiding van onderwijzers zoowel het Hollandsch als het Engelsch op te nemen, maar eentalige onderwijzers, die reeds in dienst zijn, niet te bemoeilijken, als zij den plicht, waartoe zij zijn aangesteld, behoorlijk vervullen. Er zal hun echter gelegenheid worden gegeven, zich beide talen eigen te maken.

Of hiermede de zaak haar oplossing zeer nabij is gebracht? De wijze, waarop het rapport is ingediend, geeft den indruk van een wapenstilstand, met het vaste voornemen om den strijd weer te hervatten. Vooreerst toch heeft één der leden, generaal Beyers, niet mee willen onderteekenen en heeft hij een eigen formuleering zijner conclusiën opgemaakt. Dan heeft gener. Hertzog, minister in 't tegenwoordige kabinet, een voorbehoud gemaakt, waardoor hij zich eigenlijk dichter bij Beyers dan bij het vergelijk kan plaatsen. Dienovereenkomstig hebben ook de 4 Engelsche leden een voorbehoud gemaakt, waarin zij uitspreken, dat zij een niet-aanvaard voorstel van Crewe eigenlijk beter vinden.

PHILIPPIJNEN.

Naar bericht is, zouden de bewoners dezer Amerik. onderhoorigheid een delegatie hebben gezonden naar Washington, om voor het verkrijgen van zelfbestuur te pleiten. Zij zouden zóó overtuigd zijn van de rijpheid voor het overgaan tot dezen stap, dat zij hebben aangedrongen op het houden van een inspectie op hun eilanden door een aantal Congresleden; deze zullen dan door eigen waarneming tot instemming kunnen komen van de billijkheid van de gevraagde autonomie.

FRANSCH KOLONIËN.

Op de internationale tentoonstelling te Roubaix zijn de Fr. koloniën goed vertegenwoordigd. West-Afrika is met mooie houtsoorten van de Ivoorkust gekomen, platen geven een overzicht van de wijze van kappen, vervoer en bewerken. De vogels van Senegal en Casamance vormen een mooie groep, tusschen rubber, katoen, weefsels, oliën, copra, vruchten, cacao, koffie. Madagascar

stalt granen, textielwerk, stroovlecharbeid, vooral hoe'den, zijde, huiden, hoornwerk, kant- en borduurkunststukken, wapens uit Midden-Afr., dat zijn voortbrengselen te bescheiden van aard of soort achtte om op voorgaande tentoonstellingen een plaats te vragen, komt te Roubaix nu ook uit met een sprekende voorstelling van het verloop der caoutchoucwinning, daarnaast is hier mede een plaats gegeven aan hout, ivoor, cacao. Indochina heeft een tempel van Cambodja met vele beelden en mooi houtsnijwerk. Voortbrengselen van artistieke bewerking van parlemoer, zilver, ivoor, stoffen en lakwerk, wisselen er de meer prozaische tentoonstelling van levensmiddelen, tabak, enz. af. Elk dezer bezittingen heeft, evenals het ministerie van koloniën, een eigen paviljoen, waarin door kaarten, statistische overzichten, beschikbare lectuur en — vergeten wij 't niet — door smaakvolle, echte Fransche wijze van voorstellen en aanbieden geijverd wordt in de twee richtingen: leeren en reclame maken, belangstelling waken en daaruit voordeel trekken.

* * *

Een decreet van 13 Mei tracht de voor Indochina bestemde magistraten te brengen tot de studie van de taal der inlandse bevolking. Een maatregel, zeker door iedereen toe te juichen, vooral waar de rechter staat tegenover een bevolking, die het veelal met den waarheidszin niet zeer nauw neemt, zoodat en getuigen en tolk meewerken om het Italiaansche gezegde: „traduttore, traditore” tot waarheid te maken.

De toekomstige rechterlijke ambtenaar zal, evenals die voor den civielen dienst, een examen te doorstaan hebben. Zij, die reeds in dienst zijn, zullen dit examen alsnog moeten doen om voor bevordering in aanmerking te komen. Dit examen van den eersten graad bepaalt zich echter maar tot theoretische kennis. Voor hen, die president of procureur van een rechtbank van eerste instantie willen worden, zal het examen van den 2en graad geveerd worden, dat dieper in de annamitische taal doordringt en practisch van groote waarde is, naar verzekerd wordt.

Oost- en West-Indisch Literatuur-overzicht.

Kapok.

Als No. 2 der serie „Mededeelingen voor landbouw, nijverheid en handel” is op de drukkerij van het Departement van Landbouw te Buitenzorg verschenen een geïllustreerde brochure, getiteld: What kapok is and what it is used for.

„Het ligt in de bedoeling dit geschrift te verspreiden in die landen, waar de Java-kapok nog niet, of slechts weinig bekend is”, zegt de heer E. de Kruijff, Redacteur der zgn. „Korte berichten.”

Tropische huidziekten.

Door de Javasche Boekhandel en Drukkerij te Batavia is een boekwerk uitgegeven, handelend over tropische huidziekten. Het dankt zijn wording aan het feit, dat de samensteller, dr. J. D. Kaijser, jaren lang die ziekten heeft gedoceerd aan den cursus voor tropische ziekten te Weltevreden, Weliswaar bestonden reeds handleidingen over dit onderdeel der geneeskunde, maar daarin is niet speciaal rekening gehouden met wat op dit gebied in den Indischen Archipel voorkomt. In deze leemte voorziet nu de met 57 fraaie lichtdrukken geïllustreerde studie van dr. Kaijser.

De Protestantsche Zending.

Met bovenstaanden verzameltitel wordt door de Hollandia-Drukkerij te Baarn een reeks monographiën uitgegeven, welke door Prof. Valetton worden ingeleid in de volgende bewoordingen:

„De Zending mag zich in steeds grooter belangstelling verheugen; de tijden zijn voorbij, dat men haar met een medelijdend lachje als een speciale liefhebberij van een groepje orthodoxe Christenen beschouwde; in steeds uitgebreider kringen gaat men met haar rekenen. En al blijft het hoofddoel van de Zending: aan de inlandse bevolking, in plaats van de alles beheerschende, maar ook alles verlammande vrees voor de geesten, een andere, Christelijke, levensbeschouwing te geven, welke haar in staat stelt, schoon naar eigen aard en aanleg, met de Christelijke beschaving mede te gaan — als „grootmacht” komt de zending in aanraking met wereldsche belangen, staat zij bij haar arbeid tot kerstening van onze Oost voor een groot nationaal belang.

Er is in ons land veel te weinig aan Zendingstudie gedaan; de lectuur der Zendingblaadjes is niet voldoende ter verkrijging van een juist en eenigszins volledig inzicht in wat tot het wezen der

VERKOOPHUIS

GROOT HERTOGINNELAAN 103 DEN HAAG
Tramhalte lijn 3 :: VALERIUSSTRAAT.

Eenig adres voor hen die zich goed en voordeelig van nieuwe of TWEEDEHANDS-MEUBELLEN willen voorzien.

DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND
van 10—4 uur.

NEDERLANDSCHE VEGETARIËRSBOND.

Secretariaat, Brochurenhandel en Vegetarisch Bureau:

HEEMRAADSINGEL 217B :: ROTTERDAM,

waar alle inlichtingen over Vegetarisme, den Bond en zijn streven gaarne worden verstrekt en alle drukwerken te verkrijgen zijn.

LIJSTEN VAN BOEKEN GRATIS.

Leest het maandelijksch orgaan „VEGETARISCHE BODE”

onder redactie van FELIX ORTT; abonnementsprijs f2.— p. jaar.

Bekroond propagandageschrift, franco per post f0.06. — ORTT, Brieven over gezondheid, franco per post f0.12. — DR. ANNA KINGSFORD, Ware voeding, franco per post f0.80. — Vegetarisme een economische noodzakelijkheid, franco per post f0.94. —

KOOKBOEKEN franco per post f0.17 en f0.95.

Vraagt voedingsmiddelen gesteld onder toezicht van den Nederlandschen Vegetariërsbond. — Dit geeft afdoende waarborgen.

B. DERKSEN

Brood- en Beschuitfabriek
„De Oude Vette Hen”

bij het Raadhuis Den Haag Tel. 2480.

Geregelde bezorging door alle wijken van
Den Haag, Scheveningen en Rijswijk.

LUNCHROOM.

AFTERNOON-TEA.

S. J. ROTTEVEEL,

Galileistraat 58. — Telefoon 3197.

Koloniale waren, Comestibles.

I. H. PRANGERS

WEIMARSTRAAT

hoek van BIJLANDTSTRAAT 91

TELEFOON

— 6887. —

::: DEN HAAG.

Magazijn van Ornamenten

voor Gas- en Electrisch licht.

AANSLUITING volgens gemeentelijke voorschriften.

Staande en hangende
Gascomforen.

Baden en Geijsers.

Moderne Sierkoperwerken.

Zending behoort. Deze nieuwe brochurenreeks is een poging ter voorziening in een nog bestaande leemte. Moge zij velen zendingsvrienden welkom zijn.

Op Nr. 1 en 2 van bedoelde serie vestigden wij bereids de aandacht; thans is No. 3 verschenen, dat handelt over: De positie van den Zending in de Inlandsche maatschappij. Schrijver is Pastor G. Simon, zending der Rhein. Missionsgesellschaft op Sumatra.

P. van Dijk. †

In het jongste Nr. van „De Ingenieur” geeft de heer R. A. van Sandick eene levensbeschrijving (met portret) van den op 4 April jl. overleden ingenieur P. van Dijk, waaraan wij eenige bijzonderheden ontleenen.

Van Dijk werd den 21en Jan. 1826 te Amsterdam geboren, studeerde te Delft en in het buitenland, en vertrok in 1855 als aspirant-ingenieur bij het mijnwijken naar Indië. Hij doorliep alle rangen en werd in 1878 benoemd tot chef der Afdeling Mijnwezen. In datzelfde jaar viel hem de eer te beurt bekroond te worden met de hoogleraren Henket en E. Steurwald, voor een collectief antwoord op een prijsvraag, uitgeschreven door de Ned.-Indische Regeering betreffende de watervoorziening der hoofdplaats Soerabaja. Op verschillend gebied maakte v. D. zich bijzonder verdienstelijk; o.a. ten opzichte van het grondpeilwezen, van onderzoekingen naar steenkolen en aardolie in verschillende deelen van den Archipel, van de tinwinning op Banka, enz. In het jaarboek van het mijnwezen, waarvan hij aanvankelijk medewerker en later redacteur was, zijn een groot aantal verhandelingen van zijn naam verschenen; zoomede in het Tijdschrift van het Kon. Instituut van Ingenieurs.

In van Dijk — zegt de heer V. S. — was verwezenlijkt de hoogst zeldzame combinatie van wetenschappelijk opgeleid civiel ingenieur en mijn-ingenieur, terwijl hij echter meer bepaaldelijk den aanleg had van een werktuigkundig ingenieur.

Na zijne pensionneering in 1885 vestigde hij zich te 's-Gravenhage. In de eerste jaren nam hij nog belangstellend deel aan de werkzaamheden van het Instituut, terwijl hij ook als mijn-ingenieur nog velerlei arbeid verrichtte en den stoot gaf tot de oprichting van verschillende ondernemingen.

Zeventien jaar na zijn pensionneering, in 1902, werd hij lam. Dapper heeft hij gestreden tegen de vreeselijke bezoeking; alle mogelijke medische hulp werd ingeroepen, maar alles was te vergeefs. Hij zou van zijn bed niet meer opstaan en overleed te 's-Gravenhage den 4en April 1911.

Versche tropische vruchten in Europa.

Dr. J. C. C. W. van Nooten te Wageningen schrijft in het jongste Nr. van de Indische Mercur een artikel over „Invoer van versche tropische vruchten in Europa”, hetwelk wij, wegens de belangrijkheid, grootendeels overnemen.

Twee factoren moeten worden in het oog gehouden, om in Europa het gebruik van versche tropische vruchten te verzekeren. Deze zijn: snel transport en koelinrichtingen. In beide opzichten moet naar volmaking worden gestreefd, en we hebben de beste verwachtingen van de resultaten, wanneer een krachtige wil zich in deze doet gelden. Het succes van den invoer van bananen (pisangs) is groot. Deze vruchten zijn in weinige jaren in Europa populair geworden. De nog te hooge prijs is het eenige bezwaar tegen een dagelijks gebruik. Bananen (pisangs) behooren zelfs op de kindertafel te staan. Wij hoorden van moeders, die haar zeer jonge kinderen hier, evenals in Indië, met deze vruchten voeden. De invoer van bananen uit het Westen heeft echter niet te kampen met de bezwaren, welke kleven aan een transport van versche vruchten uit Java en Sumatra. Brachten voorheen administrateurs van stoomschepen, met groote voorzorgen hunnerzijds, wel eens versche vruchten goed en gaaf over, wij wenschen voor de toekomst afzonderlijke koelkamers voor vruchtenvervoer, aan boord van de stoomschepen, welke met de grootste snelheid varen; aldus kunnen de versche producten van Java en Sumatra op onze tafels worden gebracht voor prijzen, welke niet buiten het bereik der groote massa liggen. Uitsluitend voor vruchtenvervoer bestemde stoomschepen behooren dan tot de toekomstmuziek. Dat er proefnemingen worden gedaan, om versche vruchten van Java in te voeren, werden we dezer dagen gewaar, waar in den fruitwinkel „de Banaan” te Haarlem, een paar manden met versche mangistans waren uitgesteld. We konden onze oogen schier niet gelooven, toen wij deze vruchten hier in zoo'n gaven toestand voor ons zagen. Niet minder werd onze verwondering gaande gemaakt, toen de eigenaar der zaak ons mededeelde, dat hij een bezending mangga's had ontvangen en wel van de soorten golek en madoe, de beste van Oost-Java. Deze waren alle grif ver-

kocht geworden en van zeer goede hoedanigheid bevonden. De eerste bezending mangistans was, volgens hem, beter overgekomen dan deze, de tweede, waarvoor enkele klachten van afnemers waren ontvangen.

Wanneer men nu weet, dat de mangistan en de mangga tot de meest gezochte vruchten van Indië behooren, dan kan men zich voorstellen, dat met het goed overbrengen van deze vruchten eene overwinning is behaald, welke de aandacht verdiend van den groothandel.

De hoegrootheid van den invoer van sinaasappelen uit Zuid-Europa is ons niet bekend, doch men mag wel aannemen, dat deze enorm is. Men stelle zich nu eens voor, dat eenige malen per jaar een scheepslading van kisten met Indische vruchten als mangistans, mangga's, kon worden aangevoerd, welke belangrijke voordeelen zouden dan niet te behalen zijn voor onze koloniën en voor ons zelve? Wij wijzen er slechts op, als zijnde niet meer een onmogelijkheid in de toekomst. Vooraf moet de smaak van het Europeesche publiek zich wennen aan de genoemde Oostersche vruchten; eerst daarna worden zij een levensbehoefte, en wordt de aanvraag op bepaalde tijden geregeld, zooals nu met de sinaasappelen het geval is.

Na eene beschrijving van bovengenoemde vruchten en na er op gewezen te hebben dat de schil van de mangistan veel looistof bevat en als zoodanig betrekkelijk veel waarde heeft, eindigt dr. v. N.:

„Het zal voorzeker nog heel wat onderzoek vereischen, en er zal nog menige teleurstelling worden ondervonden, voor men goed weet, welke vruchten voor de verzending het meest geschikt zijn, welke de juiste graad van rijpheid bij het oogsten en het meest geschikte verpakkingsmateriaal voor de verzending is, toch twijfelen we niet aan het eenmaal te behalen succes.

Invoer van versche tropische vruchten moet evengoed mogelijk zijn als van bananen (pisangs) uit Amerika, en van sinaasappelen uit het Zuiden.”

Behalve dit artikel bevat de Ind. Mercur nog o.m. de volgende bijdragen: Het jaarboek van het mijnwezen in Ned. Oost-Indië, besproken door E. C. Abandanon. — Overeenkomst met de Paketv.-Mij. — Uitvoer van tin uit de Straits-Settlements. — Kultuurberichten (Opheffing van de gouv. koffiecultuur op Java. — Hanssoorten. — Bereiding van ananasvezels op de Philippijnen. Enz.). — Kleine mededeelingen (Hotelbond op Java. — Inlandsch creditwezen. Enz.). — Financiële berichten en verslagen, zoomede de overige vaste wekelijksche rubrieken.

Geneeskundig Tijdschrift voor Ned.-Indië.

Inhoud van Dl. 51, afl. 2: Jaarverslag van de Landskoepokinrichting en het Instituut-Pasteur over 1910, door dr. A. H. Nijland. — Willem ten Rhijne (geb. te Deventer 1647, overleden te Batavia 1 Juni 1700), door J. M. H. van Dorssen. (Een uitvoerige bijdrage welke aanvankelijk bestemd was voor den onlangs verschenen Feestbundel van het Geneeskundig Tijdschr.; we vestigen speciaal de aandacht op deze studie over den man „aan wien in de geschiedenis der tropische ziekten, naast J. Bontius en E. Kaempfer, eene cereplaats toekomt”). — Een merkwaardig geval van pokken, door dr. C. H. A. Westhoff. — Over Indische abortiva, door dr. J. B. L. Persenaire. — Leptosomeningitis purulenta in het dwangarbeiderskwartier te Batavia, door dr. C. D. Ouweland. — Resultaten, verkregen met de vaccinatie tegen cholera in het Chineesche hospitaal te Batavia, door J. van Heel. — Salvarsan in de oogheelkunde, door dr. C. H. A. Westhoff. — De strijd over de creolin-therapie door O. Deggeler.

De schrijver van dit laatste artikel neemt de handschoen op voor Dr. Groneman, erkent diens goede bedoelingen en geeft zijn collega's den volgenden raad: „Laat ons terugkomen van de onwaardige polemiek, die de medici verbittert en de leeken het vertrouwen in ons werken doet verliezen, laat ons wetenschappelijke bewijzen aanvoeren voor de waarde of onwaarde van de creoline (of kajoe-poitih-olie die door Bakker wordt geprezen) en in elk geval het vertrouwen in een onschuldig middel bij de leeken niet onnoodig wegnemen zonder er iets beters voor in de plaats te geven. En dit heeft nog geen van de tegenstanders gedaan.”

Neerlands-Indië.

Wederom is een nieuwe aflevering (de 8e) van het fraai geïllustreerd standaardwerk: Neerlands-Indië, land en volk, geschiedenis, bestuur enz., verschenen (Amsterdam, Uitgevers-Mij. „Elsevier”). Zij bevat het slot van het opstel van prof. dr. H. Kern over het Hindoeïsme, terwijl prof. dr. Snouck Hurgronje een aanvang maakt met zijne beschouwing van het Mohammedanisme.

EVERSEN & Co.

Tasmanstraat 142-148.

Telefoon 1854. DEN HAAG.

STALHOUDERIJ.

:- Levering van maand-Équipages. :-

Firma HESSELS,

Danckertstraat 75 - 's-GRAVENHAGE.

WILT GIJ EEN LICHTEN VEERKRACHTIGEN TRED KRIJGEN EN BEHOUDEN, DRAAG DAN ONS VOETSTEUNEND MAATSCHOEISEL.

Speciale Inrichting voor voetlijders

Steunzolen systeem Dr. JAGERINK.
Voetcorsets „ Dr. MILO.

ELASTIEKEN KOUSEN en CELLULOID-CORSETS uitsluitend op voorschrift van H.H. Doktoren.

A. A. BOLT

CONFISEUR & PATISSIER

& HOFLEVERANCIER &

BANKASTRAAT 4c, 4d, 4e, 4f

& 's-GRAVENHAGE &

& & &

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK

OOK VERKRIJGBAAR IN „BOEATAN”

& HEULSTRAAT 19 &

VLEU PIA KUNSTSPEL- ORG VERHUUR. PIANO's van f 5.— VLEUGELS „ -8.— REPARATIE. RU Afd. Gebruikte SPECIALE INRICHTING voor de	GOOSEN & SWAGERMAN DEN HAAG - BOEKHORSTSTRAAT 149.	GELS. NO'S. PIANO'S. ELS. p.m. off 50.— p.j. af. „ „ -80.— „ „ STEMMEN. IL. Instrumenten. voor het GEREEDMAKEN TROPEN.
--	---	--

ONTWAKING

ALGEMEEN MAANDSCHRIFT VOOR LETTEREN,
KUNST, SOCIOLOGIE EN WETENSCHAP.

ONDER REDACTIE VAN:

GEORGES EEKHOUD, JACQUES MESNIL, LOD.
BAECKELMANS, ARY DELEN, WILLEM GJJSSELS
:- OSCAR SIX, GUSTAAF VERMEERSCH. :-

BESTURDER: SEGHER RABAUW.

Uitgave van: „t Kersouwen” te Antwerpen.

Administr. voor Holland: Overtoom 442, Amsterdam

Prijs per jaargang van 12 afleveringen f 3.—

Losse afleveringen f 0.30.

PROSPECTUS en PROEFNUMMERS op aanvraag GRATIS.

Prof. Sn. H. vertelt van het ontstaan van den Islam het volgende:

Wij weten er juist genoeg van, om in het algemeen te kunnen vaststellen, dat sedert ongeveer het jaar 1200 Moh. handelaars en gelukzoekers uit Voor-Indië het spoor, waarin hunne Hindoesche landgenooten hun al eeuwenlang waren voorgegaan, volgend, zich vestigden in de voornaamste handelshavens der Grootē Soenda-eilanden, en daar allengs de inheemsche bevolking tot hunne godsdienst bekeerden. Uit de wijze, waarop wij ook nu nog de Mohammedaansche propaganda zonder eigenlijke missie zien werken, kan Prof. S. met voldoende zekerheid opmaken, hoe het destijds gegaan moet zijn, n.l.: Een Moh. koopman, die zich voor handelsbelangen in een land vestigt, waar hij geene geloofsgenooten vindt, wenscht eene vrouw tot levensgezellin. Met een heidensche mag hij niet trouwen, maar de bekeering tot den Islam is zoo gemakkelijk dat eene vrouw, voor wie uit een maatschappelijk oogpunt de voorgestelde echtverbintenis wenschelijk is, over dit bezwaar licht henenstapt, tenminste wanneer zij niet tot eene andere, wel georganiseerde godsdienstige gemeenschap behoort. Zoo vormen zulke kolonisten Mohamedaansche gezinnen, en deze maken weldra een kring uit, die een onweerstaanbaren drang vertoont om zich te vergrooten, aanvankelijk met zachte middelen van aantrekking, later ook met behulp van geweld.

Zoo kwam de Islam in Oost-Indië, en ofschoon hij hier, vooral op Java, maar in mindere mate ook op Soematra en elders, in het Hindoeïsme eenen tegenstand te overwinnen had, dien een onbevungen animistisch heidendom hem niet pleegt te bieden, behaalde hij toch zonder hulp van buitenaf een vrij gemakkelijke zegepraal.

Weekblad voor Indië.

Voornaamste inhoud van No. 1 van den achtsten jaargang: Quarantinemaatregelen, door J. F. H. A. Later. — Een tocht door het pestgebied (m. afb.), door R. A. Ezerman (De schrijver bezocht als verslaggever van het Soerabajasch Handelsblad de besmette streken en geeft als zijn eind-oordeel te kennen: „'t Is zoo erg niet!“). — Het Internationale Hof voor prijs gerichten, door H. v. d. M. — Hoe moeders haar kinderen kunnen bezighouden (Weekblad voor dames).

* * *

Ten slotte nog de titels van een tweetal publicatiën over Oost-Indië.

Animisme, spiritisme en fetisisme onder de volken van den Ned.-Indischen Archipel, door prof. dr. A. W. Nieuwenhuis (No. 4 der serie: „Grootē godsdiensten“ uitgave Hollandia Drukkerij te Baarn).

De financiële zelfstandigheid van de locale zelfbesturen in Nederlandsch-Indië. Proefschrift ter verkrijging van den graad van doctor in de rechtswetenschap aan de Rijksuniversiteit te Leiden, te verdedigen op Dinsdag 30 Mei 1911, door L. A. de Waal, geboren te Batavia (Leiden, S. C. v. Doesburgh).

Leeszaal HEULSTRAAT 17.

DEN HAAG.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West“, Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9 uur tot 6 uur 's namiddags.

De Planter, Onze West, Sumatrapost, Sumatrabode, Javabode, Bataviaasch Nieuwsblad, De Padanger, De Sumatra Courant, De Surinamer Courant, Soerabajasch Handelsblad, Nieuwe Soer. Crt., Deli Courant, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorstenlanden, De Hofstad, 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door recht, De stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Indologenblad, De Banier, Neerlandia, Jong-Indië, De Boodschapper, Revue économique, Indische gids, Weekblad voor den handeldrijvenden en industriëlen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Sociaal Weekblad, Ned. Zendingbode, Maandbericht van het Ned. Zending-genootschap, Indisch genootschap, Weekblad voor Indië met Dames Weekblad, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien.

Vereeniging „Moederland en Koloniën“ Jaarverslag en Voordracht van den heer W. J. M. Michielson.

Le contract de travail dans les colonies asiatiques, par E. Moreasco.

Picturesque Java, uitgegeven door het Toeristenbureau te Weltevreden (Batavia).

Vier nos. „Boeken waar je wat aan hebt“, onder redactie van de heeren S. K. Bakker, Dr. E. C. Hooykaas en Dr. H. Schim en van der Loeff.

Overdruk uit „De Tijdspiegel“ „De Heldendaad van Lebak“, door Jhr. W. H. W. de Kock.

En tal van andere brochures, jaarverslagen, enz.

Vervolg opgave van bladen en tijdschriften welke nieuw ter lezing zijn gelegd in de Leeszaal, Laan v. Meerdervoort 195, Den Haag, die dagelijks, Zon- en feestdagen uitgezonderd, geopend is van 10 uur vóór- tot 6 uur namiddags.

Het Bat. Nieuwsblad t/m 3 Mei '11.

De Locomotief t/m 2 Mei '11.

Het Soer. Handelsblad t/m 2 Mei '11.

De Sumatrapost t/m 5 Mei '11.

De Sumatrabode t/m 4 id.

Tjahaja Sumatra t/m 4 id.

Ned.-Ind. Effectenblad No. 32.

De Indische Mercur No. 22.

Kort verslag verg. 2e Kamer S.-G.

Handelsberichten v/h Min. v. Landbouw.

De Banier No. 17.

Bandera Wolanda No. 78.

Alg. Syndicaat van Suikerfabrikanten: Handelingen van het Negende Congres (1911). Hydraulische druk bij het Motorbedrijf, door B. B. Lugten.

Idem Voordracht. Stoomconsumptie in Meercovados- en Witsuikerfabrieken, door F. W. Bolk.

Archief v/d Suiker-Industrie in Ned.-Indië. Nos. 10 t/m 16.

Tijdschrift der Maatschappij van Nijverheid, afl. April en Mei 1911.

MEDEDEELINGEN.

Van het Dag. Bestuur der Vereeniging:

Met leedwezen werd vernomen het overlijden van het bestuurslid der Afdeling Rotterdam, den heer **M. C. Jantze**.

Van Boeatan:

De Jaarlijksche Alg. Vergadering van Aandeelhouders der N.V. **Boeatan** zal op Maandag 12 Juni 1911 om 2 uur n.m. plaats hebben, Heulstraat 19, den Haag, alwaar van af heden de agenda ter inzage ligt.

De Raad van Beheer.

Officiële Berichten.

Uit de Javasche Courant van 28 April 1911. No. 34.

Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Ontslagen: op verzoek eervol de klerk op het bureau van den resident van Madoera, W. Coezijn.

Belast: met de waarneming der betrekking van ingenieur 1e kl. P. Hövig; van administrateur 3e kl. der gouv.-pandhuizen D. Heuvelink; van posthouder in de afd. Soekadana M. Portier; van politieopziener 1e kl. K. G. Hochfeldt.

Benoemd: tot secretaris van Kediri W. P. Hillen; tot commies te Kediri P. A. Creutzburg; tot controleur bijden pandhuisdienst L. F. C. Preijer; tot controleur B. B. G. L. Gonggrijp, J. F. Sigmond en L. M. van Klaveren; tot ingenieur 3e kl. bij het mijnwezen A. van der Ham; tot technisch ambtenaar D. C. Noppen; tot commies post- en telegr.-dienst J. C. van Helsdingen; tot ingenieur 2e kl. A. J. Gouka Jr. en F. P. C. S. van der Ploeg; tot commiesboekhouder te Padang A. L. Fransz; tot inspecteur van financiën te Semarang H. J. de Groot; te Medan C. J. J. Janssen; tot hoofdcommies bij het Dep. van B. B., Mr. J. Th. R. Gonggrijp; B. G. ter Brake en A. van der Boon; tot 1en commies Meij. L. Ellinger; tot 2en commies E. E. Martens; bij het Dep. der B. O. W., tot 2en commies B. J. G. Pattiwael van Westerloo en D. J. Vodegel; tot 3en commies J. C. Belvroy; tot wedana van Arosbaja Raden Djojodiredjo; tot adjunct-controleur der landelijke inkomsten in de afd. Zuid-Bali N. d'Abo.

Geplaatst: te Soerabaja de politieopziener K. G. Hochfeldt; in de res. Kediri de controleur F. Th. J. Weiffenbach; in de res. Zuider- en Oosterafd. van Borneo de id. L. M. van Klaveren en M. Hammerster; in de res. Menado de id. J. R. F. Verschoor van Nisse; te Menado de onderwijzer 1e kl. H. J. Strobant.

Militair Departement.

Benoemd: tot werktuigkundig ambtenaar bij den stoomtramweg in Atjeh W. H. N. C. van Garrel. Betuigd: de tevredenheid der regeering aan den 1en luit. der inf. G. K. W. F. de Vaynes van Brakell Buys.

Indisch Restaurant

□ Vereeniging OOST EN WEST. □

LAAN VAN MEERDERVOORT 186

□ TELEPHOON No. 2655. □

INDISCHE KOKKIE

□ PLAT DU JOUR f1.— □

DINERS van f1.50
UITZENDING van DINERS
- en allerlei SCHOTELS. -

P. B. VAN MOORSEL & Co.

KERKPLEIN 11-12 TORENSTRAAT 5-6
NAAST HET HOOFDPOSTKANTOOR DEN HAAG
TELEFOON N°. 2898

GOEDKOOPST ADRES VOOR HET GEHEEL OF GEDEELTELIJK INSTALLEEREN VAN WONINGEN

WISBRUN & LIFFMANN.

VEENSTRAAT 35-37. Tel. 2503. DEN HAAG.

Dames Modeartikelen.

Zijden stoffen, Fluweelen, Kantstoffen.
Alle soorten Garneeringen, enz.

Balartikelen.

Voor den Handel en Industrie.

Indien U nog niet is geabonneerd, gelieve dan uw bedrijf (voor het desbetreffend vakblad) en adres op te geven. Zonder twijfel zal U zich abonneren. Proefnr. wordt gratis gezonden.

Het Weekblad voor den Handeldrijvenden en Industrieelen Middenstand,

verschijnt in 4 verschillende éditie.

Amsterdam - Amstel 18.

— N. LOEB, —

NOORDEINDE 109—III. — Tel. 3149.

KLEEDING en MEUBILEERING

— op speciale conditiën. —

Verschenen de DERDE DRUK van:

De Africhting van den Politiehond, den Ambulance- en Oorlogshond.

EENE BEKNOPTTE HANDLEIDING

DOOR

M. KESSLER.

Bekroond met den Eersten Prijs op de XXVe Internationale Honden-Tentoonstelling van „CYNOPHILIA“, - gehouden van 22—24 April 1910 te AMSTERDAM. -

— 1e Druk December 1908 —
Prijz geb. f1.25 2e Druk Februari 1909 Prijz geb. f1.25
— 3e Druk April 1910 —

UITGAVE DER N. V. ELECTRICHE
DRUKKERIJ „LUCTOR ET EMERGO“
DEN HAAG :: TEL. INTERC. 4424.

Uit de Javasche Courant van 2 Mei 1911. No. 35.

Civil Departement.

Verleend: twee jaar verlof aan den onderwijzer P. G. Jansen; een jaar aan de onderwijzeres Mej. M. M. Gaymans en Mej. P. M. Berkeljon; aan den controleur voor de belastingen J. A. H. van Rhee; aan de onderwijzeres Mevr. A. F. H. G. M. Spruit-Bovens.

Ontslagen: op verzoek eervol de klerk te Pasar Baroe L. de Bruyn; de predikanten D. J. Leepel en J. F. Meijer.

Belast: met de waarneming der betrekking van posthouder in de res. Riouw en Onderh. H. C. F. Davier; van commies bij het Dep. van Justitie Mr. C. van Roode; van adjunct-inspecteur bij den post-telegraafdienst A. Vrolijk.

Gesteld: ter beschikking van den Dir. van B.B., F. Dormaar en C. H. A. Reimers; van den voorzitter van den landraad te Salatiga Mr. M. van Apeldoorn; te Buitenzorg Mr. W. K. S. van Haaster; van den hoofdinspecteur, chef van den post-telegraafdienst de 1e luit. der genie J. H. Bosch; van den Dir. van B. B., A. J. Knaap en J. A. M. Lucas.

Tijdelijk toegevoegd: aan den inspecteur van het Inlandsch creditwezen met den titel van adjunct-inspecteur J. M. Jordaan.

Benoemd: tot lid van den R. v. J. te Soerabaja Mr. W. J. M. Plate; tot controleur B. B., M. Adriani en B. H. F. van Heuven; tot commies 2e kl. Ch. A. J. Groenewald; tot aspirant-ingenieur A. J. H. van Leeuwen; tot ambtenaar bij de in- en uitvoerrechten A. E. Kessing; tot voorzitter van den landraad te Soerabaja Mr. E. van Noëll; tot ass-

resident van Sampang Th. Brouwer; tot referendaris bij het Dep. van Landbouw E. Velds; tot adjunct-inspecteur van den burgerl.-geneesk. dienst Ph. K. Maier; Dr. O. L. E. de Raadt en C. ten Bosch; tot onderwijzer 1e kl. W. Th. M. van Rooy; tot id. 2e kl. M. P. D. Sijnja; W. W. J. Nass en G. A. Willems; bij het Dep. van Justitie, tot 1en commies J. F. Portier en J. Th. Toorop; tot 2en id. O. von Dewall en D. N. Foss; tot 3en id. A. G. J. Kollmann; tot commies bij de S.S. op Java J. A. van Zeijl en J. Jans; tot wedana van Kalangbret, Raden Mas Gondosoewandito; van Paree, Mas Sastrowidjojo; van Binangsen, Mas Prawiroedjo; van Pamotan, Raden Mertohadikromo; van Padangan, Raden Tjokrowidjojo; van Randoeblatoeng, Raden Gondo Soepadmo; van Karangdjati, Mas Soebidjo; van Tambakredjo, Raden Notosoebroto; van Singgaham, Raden Mertohatmodjo; tot hulponderwijzeres te Soerabaja Mej. B. E. Quast.

Militair Departement.

Verleend: 2 jaar verlof aan den 1en luit. der inf. L. Meijer.

Bevorderd: tot 1en luit. de 2e luit. der genie A. F. van den Heuvel tot Beichlingen; tot 1en luit. de 2e luit. der artillerie J. Boot en C. P. C. Bartels.

Gesteld: op non-activiteit de 1e luit. der inf. J. C. Brasser.

Benoemd: tot plaatselijken commandant van Batavia de luit.-kolonel J. F. Schilham.

Ontheven: eervol van dat commandement de id. R. A. Cornelissen.

Benoemd: tot bataljons-adjutant de 1e luit. R. A. Kunst en J. C. d'Arnaud Gerkens.

Geplaatst: bij het 5e bat. de kapitein J. Smits; bij het 20e de 2e luit. H. J. Bloeme.

Overgeplaatst: bij het 18e bat. de 1e luit.-adj. R. A. Kunst; bij het 10e de 1e luit. C. M. J. Tismeer; bij het 3e de 2e luit. W. F. Hofstede; bij het 5e de 1e luit. J. H. Romswinkel; naar Batavia de 1e luit. H. A. Cramer en de kapitein F. J. P. Sachse; naar Noord Nieuw-Guinea de kap. J. F. E. t. Klooster.

Ontslagen: op verzoek eervol de 1e machinist W. K. Patiwaal.

Benoemd: tot 1en machinist bij de gouv.-marine R. A. R. Hoffman en G. J. Ch. Aveling; tot havenmeester 3e kl. R. Versteeg.

Lijst van aangekomen en vertrokken Passagiers uit en naar de Indiën.

Passagierslijst van het stoomschip „Prins der Nederlanden“, gezagvoerder J. C. Metus, van West-Indië naar Amsterdam.

Mej. D. Rudolfs; *J. Duhaut; *C. Peereboom; J. H. L. Coster en echtgenoot; Mej. Ph. Stuhlfauth; Mej. T. Prellwitz; Mej. D. Enkelmann; Mej. D. Charlouis; Mevr. Fock en zoon; H. S. de Roode, echtgenoot en 3 kinderen; C. C. G. Philippsson; *C. M. H. Kroesen en echtgenoot; *Mej. C. Kroesen; S. A. Samuels en 2 kinderen; *F. O. Wegener Sleswijk; C. R. van Giersbergen Jacobs; J. Martensen; Mej. Olmtak; Mej. A. van Aerde; J. A. Leurs; F. J. Wildschut en 2 dochters; Mej. C. Doppolt en kind; A. D. Genquel; J. Bos; H. Schuppart; F. Poelman; F. T. Schutte; C. den Haan; A. J. Beijl; W. J. Lodder; B. Bommes; D. Kruyff; J. van der Pol; J. L. Lubbers; J. G. Jansen; * te Havre ontscheept.

ADVERTENTIËN.

Haagsche Philatelisten-Vereeniging

OPGERICHT 17 APRIL 1897

Erkend bij Kon. Besl. van 20 April 1903, No. 58, Staatscourant No. 110

De Vereeniging stelt zich ten doel:

- 1o. De bevordering der postzegelkunde in het algemeen;
- 2o. Het verzamelen van postzegels en poststukken tusschen hare leden te bevorderen en te vergemakkelijken.

In het bijzonder tracht zij dit te doen door:

- a) het doen circuleeren van koopboekjes, samengesteld door hare leden;
- b) het uitgeven van een tijdschrift;
- c) het vormen van een bibliotheek;
- d) het doen circuleeren van tijdschriften;
- e) het houden van verlotingen;
- f) het houden van bijeenkomsten.

Alle verdere inlichtingen worden verstrekt door den Secretaris

W. DOZY - Bezuidenhout 361-6.

Maison Spéciale de Trousseaux et Layettes

Noordeinde 6 **BERNARD DRABBE** DEN HAAG
vis à vis Plaats **Telefoon 2162.**

Specialiteit Indische Uitrustingen

Dunne Lingerie's, Katoenen Damast Tafelgoed, Bedlakens, Sloopen en Goelings in gegarandeerde Indische Maten

BOEKJES MET VOLLEDIGE OPGAVE GRATIS

VACANT

Bezoekt „Boeatan” Heulstraat 19 Den Haag

R. PEUKERT

FIRMA F. HINTZE

KUNST- EN IVOORDRAAIER
SPUISTRAAT 60 DEN HAAGSPECIALITEIT IN ZELF VERVAARDIGDE
NATUUR BARMSTEENEN SIGAREN- EN
SIGARITTIENPIJPENRUIME KEUZE MEERSCHUIMEN EN
HOUTEN PIJPEN

WANDELSTOKKEN

REPAREREEN VAN PIJPEN, WANDELSTOK-
KEN, WAAIERS.**AUG. SAVELKOUL,**

v/h. J. VAXELAIRE & CIE.,

BATAVIA, AMSTERDAM, SEMARANG,
SOERABAYA.

SPECIAAL ADRES voor

Indische Uitrustingen

EN

HEERENKLEEDING naar maat.

Voor inlichtingen of aanvragen
wende men zich alleen tot mijn firma
te Amsterdam, daar ik in Nederland
geen filialen of vertegenw. heb.**Weekblad voor Indië,**onder Hoofdredactie van M. VAN GEUNS,
te SOERABAJA.

Prijs per 3 maanden f 2.50

Men kan zich abonneeren bij den agent voor Neder-
land: Uitgevers Maatschappij „Het Gemeenschappelijk
belang” NIEUWE MOLSTRAAT 20, DEN HAAG.**JOSEF VEDRAL,** Molenstraat 19, DEN HAAG.
- TELEF. 9336V.-Specialiteit in alle soorten
SNAREN en TOEBEHOOREN.

Atelier voor nieuw- en vakkundige reparatiën.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich
beschikbaar stellen voor het geven van privaatlessen in Ind. talen.W. B. REGENHARDT, Weimarstraat 309, 's-Gravenhage, } Maleisch
} Javaansch } gediplomeerd.
} Soendasch }
} Atjehsch. }

A. H. J. G. WALBEEHM, Obrechtstraat 363, 's-Gravenhage, } Javaansch.

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen
zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Hage.**INSCHRIJVINGSBILJET.**

Ondergeteekende wenscht in te schrijven

voor het hulp- of ondersteuningsfonds der Ver-
eeniging „Oost en West”: f.....

NAAM:

WOONPLAATS:

Inzenden aan het Hoofdbureau van „Oost en West”, Heul-
straat 17, Den Haag.**INSCHRIJVINGSBILJET.**De Ondergeteekende wenscht Lid te worden van de Vereen.
„OOST EN WEST” en zijne contributie te bepalen op

Handteekening:

Woonplaats:

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”,
Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:a. Jaarverslag der Vereeniging 1909 en naamlijst der leden
op 1 Januari 1911.

Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

b. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn,
door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10, 50 ex. f 2.80;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen
f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent frankeerkosten.

c. Onze Oost II:

lets over den Inlander en zijn Zieleleven,
door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent, 50 ex. f 2.—;

voor Departementen en Leden der Maatschappij tot Nut van het Algemeen
f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.** Bij de Firma MARTINUS NIJHOF, Lange Voorhout 9, Den Haag, zijn
verkrijgbaar gesteld:

a. Onze West:

I. De Kolonie Suriname, door REMAN IRÛS;

II. De Kolonie Curaçao, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het
Colegio „Santo Tomás” te Curaçao,

Prijs per exemplaar f 0.25 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Staats- en particuliere betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen;
Werkkring en Vooruitzichten.

No. I. De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. II. De Geëmployeerde bij de Javasuiker-Industrie.

Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. III. De Rechterlijke ambtenaar in Nederlandsch-Indië.

Prijs: f 0.15 per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.

Vereeniging OOST en WEST**Afdeeling 's-GRAVENHAGE.**Aan het Bureau LAAN VAN MEERDERVOORT 187, zijn van 10—12 en van 2—4
uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.Men kan die inlichtingen ook per brief vragen aan den Secretaris der Commissie voor
hulp aan werkzoekenden, de heer G. C. A. DE WITT, Reinkenstraat No. 56.Geg. Wachtm. O.-I. L., 34 jaar oud,
voor geld-incasseer-werk, magazijns-
knecht, portier, enz.Twee Dames voor het maken van
uitzetten.Twee jonge dames voor vioollessen,
ook aan eerstbeginnenden.Eene dame voor het geven van lessen
in de Fransche taal en conversatielessen.Eene dame voor het geven van les-
sen in de Engelsche taal.Eene dame voor het geven van les-
sen in de Fransche, Duitsche en Eng-
elsche taal; hoofdaacte middelbaar
Engelsch en Lager Fransch en Duitsch.Eene Dame voor schrijf-, copiëer- of
vertaalwerk uit het Fransch Duitsch
of MaleischEene Dame voor administratieve
werkzaamheden.Een heer, oud-onderwijzer Kweek-
school voor Inl. onderwijzers, voor het
geven van lessen in de Maleische taal.Eene jonge dame voor Gouvernante
naar Indië; heeft L. en H. acte en
acte Fransch.Eene jonge dame, bekend met mo-
derne talen, voor machineschrijven en
stenographie.Indische dienstboden kunnen zich aangeven in LAAN v. MEERDERVOORT
187 voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terug-
keerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling voor eene voorloopige opname
tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.
Leden van O. en W., geen direct belanghebbenden, worden verzocht zoo
noodig hunne hulp hierin te willen verleenen.Zes dames en één heer voor piano-
lessen.Eene Dame, weduwe (Duitsche), voor
waarnemen van een huishouden, ook
genegen bij weduwnaar met kinderen.Eene jonge dame voor het geven
van lessen in teekenen en schilderen.Twee heeren voor het geven van
lessen in Maleisch en Javaansch, waar-
van één ook in Indisch Staatsrecht.Twee Dames voor het geven van
lessen aan spraakgebrekkigen.Drie geg. O.-I. militairen voor op-
passer of magazijnknecht.Vier jonge meisjes die als kinder-
juffrouw naar Java willen.Eene dame voor hygiënische adem-
gymnastiek.

Eene Dame voor zanglessen.

Twee bekwamelinnennaaiers, waar-
van een uit naaien gaat van 9—5 uur.Eene jonge dame (diploma muziek,
piano en zang), wenscht met eene
familie naar Indië voor les geven aan
kinderen en behulpzaam in het huis-
houden.Onmiddellijk beschikbaar eene Zee-
baboe. Na 24 Mei idem eene Baboe en
een Christen negermeisje voor de reis
naar Indië.